

Ljudska

PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE ZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

PREDSEDNIK TITO OB DNEVU ZDRUŽENIH NARODOV

NOVO RAZDOBJE OZN v sporazumnem urejanju mednarodnih vprašanj

Beograd, 23. okt. — Ob dnevu Zdrženih narodov je dal predsednik republike Josip Broz Tito na prošnjo direktorja informacijskega centra OZN v Beogradu Milana Hofmana naslednjo izjavo: Dan Zdrženih narodov praznujemo letos v času, ko postaja čedalje očitnejše, da stopa ta največja svetovna organizacija v novo fazo svoje dejavnosti. Zdrženih narodov so se že zelo približali univerzalnosti. Čeprav načelo univerzalnosti še ni v celoti izpolnjeno, predsejem zato ne boli pripoznane zakonite prakse LR Kitajske do predstavništva OZN, ne moremo prezreti, da so zdaj prikrat v zgodovini vključene v mednarodno organizacijo malone vse dežele. Zlasti važno je, da je med članicami OZN malone 20 dežel, katerih

narodi so šele po vojni dosegli neodvisnost. To samo potrjuje dejstvo, da gre zdaj za nov svet, ki postavlja nove naloge in zahteva nove oblike mednarodnega sodelovanja. Zvitimo v času, ko je proces osamosvajanja in boja za neodvisnost zajel narode vsega sveta in so ustvarjeni potrebni pogoji, da osti narodi, veliki in mali, ne glede na raso in kontinente, ki jim pripadajo, enakopravno sodelujejo in igrajo aktivno vlogo v mednarodnem življenju. Ta proces omogoča, da se na organiziran in konstruktiven način lotimo obravnavanja skupnih problemov, predosem premostitve sedanjega prepada med gospodarsko razvitimi in nerazvitimi deželami in področji na svetu. Mednarodna pomoč nerazvitim in nezadostno

razvitim deželam za njihov hitrejši gospodarski razvoj v sedanjih razmerah ne sme biti samo izraz človeške solidarnosti. Na to pomoč je treba gledati predosem kot na potrebo sodobnega človeštva, da odstrani neenakomernost v gospodarskem razvoju, ki je potencialna nevarnost za miroljubno in enakopravno sodelovanje in ovira za ureditev bolj harmoničnega sveta. V tem oziru ima OZN že pomembno vlogo. V zvezi z novimi odnosi med narodi so se odprle tudi nove perspektive za konstruktivno obravnavanje mnogih mednarodnih problemov, ki so bili predmet stalne skrbi Zdrženih narodov, kakor sta n. pr. razorožitev in uporaba jedrske energije izključno v miroljubne namene. Čeprav so na svetu še elementi, ki zavirajo ta ugodni razvoj ali ki bi radi v mednarodne odnose znova uvedli zastarele metode, nasprotujoče ciljem in načelom Zdrženih narodov, začena vendar OZN žeti uspehe tudi na tem področju. Eden takšnih uspehov je tudi bližnja ustanovitev mednarodne agencije za mirnodobno uporabo atomske energije. Po našem mnenju so znamenja, ki dokazujejo, da v okviru OZN ne bi bilo treba nerealno pričakovati začetne in omejene sporazume glede razorožitve. Zdej je dolžnost vseh članic OZN, da prispevajo kar največje napore, da bi se zmanjšale sedanje razlike v glediščih in da bi dosegli sporazumno ureditev vseh spornih mednarodnih vprašanj za nadaljnjo krepitev miru ter miroljubnega in konstruktivnega sodelovanja na svetu. Tako bo OZN opravičila upanje, ki ga goji svet o njej. Konstruktivna naloga, ki jo lahko odigra v tem oziru, je prišla do izraza tudi v nedavnem obravnavanju suškega vprašanja pred Varnostnim svetom.

Kar se tiče Jugoslavije, se bo tudi v prihodnje zavzemala za krepitev ugleda in vloge te svetovne organizacije, ker so cilji in načela ustanovne listine OZN prav tako tudi cilji in načela jugoslovanske politike.

V Belem dvoru v Beogradu so se v torek začeli med vladnimi in partijskimi delegacijama Romunije in naše dežele razgovori pod vodstvom Gheorghia Deja in Stoice Chiva ter predsednika Tita

OB ZAKLJUČKU PARTIJSKIH RAZGOVOROV ZKJ-PDLM

Sodelovanje z Madžari

na temeljih zaupanja, iskrenosti, enakopravnosti, prostovoljnosti in tovariške kritike za aktivno koeksistenco med narodi in razvoj socializma

Beograd, 23. okt. (Tanjug). — Danes je bilo v Beogradu objavljeno poročilo o razgovorih, ki so jih imeli v Jugoslaviji predstavniki CK Zveze komunistov Jugoslavije in predstavniki CK Partije delovnih ljudi Madžarske. Poročilo se glasi: »Delegacija Partije delovnih ljudi Madžarske se je na povabilo CK Zveze komunistov Jugoslavije mudila v Jugoslaviji od 15. do 22. oktobra letošnjega leta. Člani delegacije Ernő Gerő, prvi sekretar CK PDLM, ter Antal Apró, András Hegedűs, Janoš

Kadar in Istvan Kovacs, člani politbiroja CK PDLM, so imeli razgovor z Josipom Brozom-Titom, generalnim sekretarjem ZKJ, in člani Izvršnega komiteja CK ZKJ ter več sestankov in razgovorov s predstavniki CK ZKJ in SZDLJ Aleksandrom Rankovićem, sekretarjem Izvršnega komiteja CK ZKJ, Svetozarjem Vukmanovićem, Vladimirom Bakarićem in Lazarjem Koliševskim. Člani Izvršnega komiteja CK ZKJ, Dobrovojem Radosavljevićem in Dušanom Petrovićem, članoma CK ZKJ, kakor tudi z vrsto vodilnih

ljudi iz političnega, družbenega in gospodarskega življenja v Beogradu, Sarajevu, Zagrebu in Ljubljani. Predstavniki ZKJ in PDLM so se razgovarjali v duhu prijateljstva, odkritosti in medsebojnega razumevanja in se sporazumeli v naslednjem: Predstavniki obeh Partij z zadovoljstvom ugotavljajo, da je zadnje čase popustila napetost v mednarodnih odnosih, da so se razširile mednarodne vezi, da se je nadalje razvila aktivna koeksistenco med državami. Menijo, da so potrebni še večji napori, da bi na podlagi pogajanj uredili mednarodne probleme, kakor razorožitev, prepoved uporabe orožja za množično uničevanje, ustvaritev sistema kolektivne varnosti, zdržitev nemškega naroda po demokratični poti, mirno ureditev suškega vprašanja itd. V tem vzdušju je narasla avtoriteta in se povečala vloga OZN. S sprejemom novih članov, med njimi tudi LR Madžarske, je krenila OZN naprej po poti univerzalnosti, kar krepi njeno vlogo v zagotovitvi miru na svetu. Vse to prispeva k razvoju zaupanja in medsebojnega sodelovanja med različni deželami. Razvijanje vezi in sodelovanja med ZKJ in PDLM kot vodilnih partij, ki se v sosednjih deželah borita za izgradnjo socialistične družbe po načelih marksizma-leninizma, je nujno potrebno za krepitev nadaljnega sodelovanja med FLR Jugoslavijo in LR Madžarsko za razvijanje prijateljstva med našimi sosednimi narodi v korist miru in napredka na svetu. Sodelovanje med obema partijama se mora razvijati na podlagi popolnega zaupanja in iskrenosti, odkritosti, enakopravnosti in prostovoljnosti, nevmešavanja v medsebojne notranje zadeve, na izmenjavni gledišč, kar pomeni svobodno konstruktivne in tovariške kritike, ki sloni na načelnih pozicijah in upošteva koristi socialističnega razvoja. Dosednje uveljavljanje teh načel bo onemogočilo ponavljanje napak iz minulosti, ki so delavskemu gibanju mnogo škodovala. Predstavniki ZKJ in PDLM so soglasni v tem, da se sodelovanje v praksi uresničuje prek osebnih stikov, izmenjave mnenj, publikacij, izmenjave delegacij, srečanj partijskih delavcev in vseh drugih oblik, ki se bodo med sodelovanjem pokazale za koristne. Poudarjena je bila tudi potreba po širši izmenjavi gledišč ter proučevanju izkušenj s področja partijske, državne in družbene dejavnosti. Uporaba in izmenjava bogatih izkušenj socialističnega razvoja nudi dragoceno pomoč stvri socializma v posameznih deželah, če uporabljajo izkušnje (Nadaljevanje na 3. strani)

Gostje iz Romunije

med delavci v tovarni motorjev v Rakovici

Beograd, 23. okt. (Tanjug). Romunska vladna in partijska delegacija je bila danes dopoldne v tovarni motorjev v Rakovici. Romunski gostje so si z zanimanjem ogledovali delavnice in laboratorije. V veliki dvorani tovarne so gostom priredili zaključno, direktor podjetja in predstavniki delavskih upravnih organov pa so jim pojasnili organizacijo dela, upravljanje delavkega sveta in upravne odbora ter druga vprašanja. Opoldne je vodja delegacije Gheorgiu Dej v Izvršnem svetu LR Gheorgiu Dej v Izvršnem svetu LR Srbije priredil svečano kosilo. Razen našega predsednika Tita in njegove soproge ter članov romunske delegacije in drugih romunskih funkcionarjev so se udeležili kosila jugoslovanski voditelji Moša Pijade, Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Colaković, Vlado Zečević in Ivan Božičević, Veljko Zeković, Ivan Gošnjak, Koča Popović in drugi. Med kosilom sta vodja romunske delegacije Dej in predsednik republike Josip Broz Tito izmenjala kratki zdravici. Danes popoldne so se na Dedinju nadaljevali državniški razgovori. Obravnavali so osnutek skupnega sporočila, ki ga bodo objavili ob koncu obiska romunske delegacije.

Nocoj je romunski veleposlanik Guina priredil slovesen sprejem na čast romunske delegacije. Sprejema so se udeležili tudi predsednik Tito s soprogo in drugi državni in politični voditelji kakor tudi družbeni, kulturni in javni delavci. V umetniškem delu sporeda so sodelovali člani bukarčestanske Opere. Romunski gostje so nocoj krenili na potovanje po državi. Razgovore z našimi voditelji bodo nadaljevali na Brionih.

Generalna stavka v Severni Afriki

spričo francoske zahrbtne ugrabitve voditeljev alžirskega odpora
Silno ogorčenje v vsej Tuniziji in Maroku — Generalna ofenziva alžirskih upornikov

Alžir, 23. okt. (AFP). — Potniško letalo, s katerim so potopoli štiri prvaki alžirske Fronte narodne osvoboditve, je eskadrila francoskih reaktivnih letal sinoči prisilila, da se je spustilo na alžirsko letališče. Vse potnike so takoj priprli. To so vodja alžirskega gibanja za narodno osvoboditev Ahmed Ben Bela, Mohamed Kider, Ahmed Mohamed Budiaf in Mustafa Lasref. Namenjeni so bili v Tunis, kjer bi se morali danes začeti politični razgovori z maroškim sultanom in tuniškimi ministrskim predsednikom Habibom Burgibo. Vest o aretaciji alžirskih voditeljev je vzbudila po vsej Afriki silno presenečenje in še večje ogorčenje.

Državni sekretar za informacije v tuniški vladi Ben Jamed je takoj slical novinarje in jim je izjavil, da so bili alžirski voditelji gostje maroškega sultana in tuniške vlade in da pomeni njihova aretacija izredno hud incident in ukrep, ki zasluži najostrejšo obsodbo. Pripomnil je, da je bila konferenca v Tunisu zamišljena vseskozi odkritostno kot »konferenca miru v Alžiru, zdaj pa je nevarnost, da se spremeni v konferenco vojne«.

stiti svoja prizadevanja, da bi odprta vprašanja uredili predvsem tudi v korist Francije. Burgibova vlada je od ranih popoldanskih ur nepretrgoma sedela. Seje se udeležuje tudi tuniški veleposlanik v Franciji Behodža, ki je na poziv ministrskega predsednika prispel sinoči z letalom iz Pariza.

Položaj je skrajno napet. Besedo ima zdaj Francija, je izjavil davi tuniški minister za informacije in pripomnil, da je od nujnega odgovora francoske vlade odvisno, ali bo tuniška konferenca posvečena problemom miru ali totalne vojne. To je najnovejšo reagiranje dežel Severne Afrike na aretacijo alžirskih voditeljev. »Francoska vlada je bila pravočasno obveščena o bivanju voditeljev alžirskega gibanja v Maroku ter o namenih maroškega sultana in tuniškega ministrskega predsednika, da bi na konferenci v Tunisu s to delegacijo obravnavali možnosti miru v Alžiru. Francoska vlada je prvotno podprla te napore Tunizije in Maroka, tako da je aretacija alžirskih voditeljev ukrep skrajne politične zahrbtnosti in pustolovstva, ki spreminja tuniško konferenco v vojni svet vse Severne Afrike.« To je bila prva izjava, ki jo je dal uradni predstavnik tuniške vlade sinoči, ko so tuniški (Nadaljevanje na 3. strani)

Sovjetski odgovor Bonnu

Bonn, 23. okt. (Tanjug). Danes so izročili zahodnonemškemu veleposlaništvu noto, v kateri SZ zavrača vse poglavitne točke bonnske spomenice velesilam glede združitve Nemčije. Nemškega vprašanja ni moč rešiti brez pripoznanja obeh nemških držav. Glavna ovira za združitve so vključitev Zahodne Nemčije v Atlantsko zvezo, remilitarizacija Zahodne Nemčije in pa politična smer bonnske vlade. Vprašanje združitve Nemčije je zdaj predvsem vprašanje spremembe sedanje politične smeri bonnske vlade.

najprej posvetovale z zunanjim ministrom Balafrejem potem pa s svojim sinom princem Mulajem Hasanom ter ostalimi ministri, ki so prišli z njim v Tunis na razgovore. Potlej je bila napovedana možnost, da bo predsednik maroške vlade Si Bekaj ali zunanji minister Balafrej odletel naravnost v Pariz, da bi v neposrednem stiku s francosko vlado našli izhod iz nepričakovane krize. Vršilec dolžnosti predsednika maroške vlade v Rabatu Dris Mohamedi se je danes obrnil na diplomatske predstavnike ZDA, Velike Britanije in Španije z zahtevo, naj posredujejo pri francoski vladi, da bi izpustila aretirane alžirske voditelje in jim omogočila nadaljevati pot v Tunis. Roudaril je, da vidi maroški suveren v ukrepu francoske vlade pomanjkanje sleherne dobre volje, da bi uredili francosko-severnoafriške odnose na miren način in da bo moral sultan bržčas zaradi tega zapustiti Tunis in opu-

Prvi protesti
Maroški sultan Ben Jusuf je takoj storil nekatere ukrepe in se zavzel za aretirane alžirske voditelje. O nastalem položaju se je

Vprašanje miru ali totalne vojne
Vso Severno Afriko — Alžir, Tunizijo in Maroko so danes omrtvile splošna stavka in velike demonstracije proti Franciji.

Veleposlanik Djerdja pri Hasunu
Kairo, 23. okt. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Egiptu Josip Djerdja je danes obiskal generalnega sekretarja Arabske lige Hasuna in se z njim razgovarjal o sedanjem položaju.

Predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade je imel v ponedeljek dopoldne razgovor z izraelsko parlamentarno delegacijo, ki je pod vodstvom ministra za delo Mordehaja Namirja te dni na obisku v naši deželi

Statut atomske agencije sprejet
New York, 23. okt. (Reuter). — Na konferenci 82 dežel so soglasno sprejeli besedilo statuta o delovanju nove mednarodne agencije za miroljubno uporabo atomske energije. Statut bodo podpisali v petek, veljati pa bo začel, ko ga bo ratificiralo 18 dežel, med katerimi morajo biti najmanj tri od naslednjih, ZDA, Velika Britanija, SZ, Francija in Kanada. Sodijo, da bo imela agencija svoj sedež na Dunaju. Agencija bo zalagala članice z jedrskimi surovinami. Uprava agencije bo poslala dežele, ki bodo dobile te surovine posebne inšpektorje.

DRŽAVNA DELEGACIJA LJUDSKE REPUBLIKE ROMUNIJE

PRIDE V ČETRTEK 25. OKTOBRA OB 7.45 V LJUBLJANO

Državna delegacija Ljudske republike Romunije z najvišjimi predstavniki romunskega naroda in delavske partije je prišla v Jugoslavijo, da bi vrnila nedavni obisk naše delegacije s tovaršem Titom na čelu.

Naši narodi z zadovoljstvom spremljajo prizadevanje romunskega naroda za socializem in pozdravljajo vsako pobudo, ki prispeva k sodelovanju in prijateljstvu med obema državama.

LJUBLJANCI!
Pozdravimo goste in s tem pokažimo naše iskrene želje za napredek, za mir in za enakopravno sodelovanje med narodi.

Delegacija Ljudske republike Romunije pride v Ljubljano v četrtek, 25. t. m. ob 7.45. Podrobnejša navodila za sprejem bodo dali terenski in občinski odbori SZDL.

OKRAJNI ODBOR SZDL LJUBLJANA

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 24. oktobra
Pretežno jasno z rahlo oblačnostjo. Ponoči in dopoldne po kotlinah megla. Jutranje temperature med 0 in 3, v Pirinorju okoli 12, najvišje dnevne med 18 in 22 stopinj Celzija.

Z ZBORA MLADIH ZADRUŽNIKOV IZ DOLENJSKE

Obračun s primitivizmom v kmetijstvu

velika naloga, ki čaka aktive mladih zadrudnikov

NOVO MESTO, 23. okt. — Današnjega zborovanja mladih zadrudnikov novomeškega okraja, ki so ga organizirali ob proslavi 70-letnice Kmetijske šole na Grmu, so se razen številnih mladih zadrudnikov z Dolenjske udeležili tudi predstavniki mladih zadrudnikov iz drugih okrajev Slovenije. V poročilih in razpravi so analizirali najbolj pereče probleme kmetijstva v novomeškem okraju in hkrati prikazali velike naloge, ki čakajo kmečko mladino, oziroma aktive mladih zadrudnikov pri politično-gospodarski vzgoji mladih nosilcev napredne kmetijske proizvodnje.

Mlade krožke zadrudnikov so v novomeškem okraju začeli ustanavljati že pred nekaj leti, vendar niso dosegli večjih uspehov, ker so bili pre malo povezani z zadrudniki. Sedanja aktivna mladih zadrudnikov, ki jim je zajamčena vsa pomoč Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov, zadrudnikov in drugih organizacij, so z delom dobro začeli. Zlasti se zavzemajo za povečanje hektarskih donosov. Aktivni se ukvarjajo z različnimi poskusi, nabavljajo sortna semena in svoje izkušnje prenašajo na kmetijske gospodarstva.

Na področju okraja je skupno 170.939 ha površine, od tega 90.039 hektarov kmetijskih površin. Vinogradov imajo v okraju 9930 ha, ki so večinoma potrebni obnove, saj dajejo komaj okrog 20 hl pridelka vina na hektar. Slabe sorte in visok odstotek samorodnice vplivajo, da Dolenjci nimajo kakovostnega vina. Lani, ko jim je večji del pridelka ostal v kletih, so nedvomno dobili nauk, da je

treba pridelke v vinogradih izboljšati. Po vojni so obnovili v okraju le okrog 20 ha vinogradov in vedno bolj je očitno, da razdrobljene obnove po zamisli posameznikov ne bo moč nadaljevati. Mladi zadrudniki so tisti, ki lahko mnogo prispevajo k obnovi, pa čeprav je posest na Dolenjskem močno razdrobljena.

Tudi za dolenjsko sadjarstvo je značilna nizka proizvodnja sadja. Sadno drevje po sadovnjakih, ki zavzemajo 1593 ha, je sila različno, medtem ko o izbranih sortah in plantažnih nasadih skoraj ne moremo govoriti. Za obnovo se najbolj zanima mladina, ki bo prevzela kmetijska gospodarstva, zato mora poznati gospodarske probleme in ni vseeno, kako delajo kmetijske zadruge, kam vlagajo družbena sredstva in kako delajo pospeševalni odseki.

V novomeškem okraju so aktive mladih zadrudnikov šele začeli ustanavljati, zato so na današnjem zborovanju predlagali,

da bi ustanavljanje aktivov mladih zadrudnikov pospešili in da bi Okrajna zadrudna zveza organizirala seminar za voditelje aktivov. Aktivni naj bi se tudi bolj povezali z aktivni zadrudnikov po drugih okrajih in se učili na njihovih izkušnjah.

V Sloveniji deluje kakih 200 aktivov mladih zadrudnikov. Cesto je vprašanje, kje naj aktivni dobe sredstva za svoje delo in za delo, ki dajo zanj pobudo. Na zboru so pojasnili, da so v zadrudnih hranilnicah na razpolago krediti. Prihodnje leto bo pa še več kreditnih sredstev za razne skupne nase, melioracije, pa tudi za ureditev gospodarskih splotov zadrudnikov itd. Seveda je k temu treba sestaviti konkretne predloge in programe ter začeti z delom.

M. R.

Delo odborov Zvezne skupščine

Odbor za organizacijo oblasti in upravo in zakonodajni odbor Zvezne ljudske skupščine bosta imela 29. oktobra dopoldne skupno sejo, na kateri bosta obravnavala predlog zakona o splošnem pravdnem postopku. Istega dne bo tudi ločena seja odbora za organizacijo oblasti in upravo, na kateri bodo obravnavali poročilo redakcijske komisije o predlogu zakona o pravdnem postopku. Odbor bo obravnaval tudi predlog zakona o spremembi in dopolnitvah temeljnega zakona o odnosih med starši in otroki, kakor tudi predlog o spremembi meje med LR Hrvaško in LR Bosno in Hercegovino.

Delegacija Komsomola v Sloveniji

Delegacija Komsomola, ki se mudi v naši državi kot gost LMJ, je prispela v Postojno in bo ostala na obisku v Sloveniji tri dni. V tem času bo obiskala študentsko naselje v Ljubljani, Litostroj, tovarno alumina v Kidričevem, ustavila pa se bo tudi v Mariboru.

IZ ELABORATA STALNE KONFERENCE MEST

Materialni in finančni položaj naših mest

je čedalje slabši, njihove potrebe pa nenehoma naraščajo

Beograd, 23. okt. (Tanjug). Dve anketi Stalne konference mest Jugoslavije, organizirani lani in letos v 18 mestih, sta pokazali, da je materialni in finančni položaj mest čedalje slabši, njihove potrebe pa nenehoma naraščajo. Sedanji sistem razdeljevanja sredstev pomeni sicer v načelu napredek, zlasti v primerjavi z lanskim, ne moremo pa trditi, da bi bil zadovoljiv. Ta sistem nasprotuje potrebam mest, zlasti glede finansiranja negospodarskih investicij in ne omogoča, da bi prišla do dohodkov v skladu s svojimi potrebami in dinamiko razvoja.

Vprašanje materialnega in finančnega položaja mest je sestavni del ukrepov, predvidenih v okviru perspektivnega plana. Eden izmed pogojev za uspešno izpolnitev perspektivnega plana razvoja gospodarstva, zlasti tistega dela, ki se nanaša na razvoj družbenih skladov in služb, ki v določenih meri urejajo življenjski standard mestnega prebivalstva, je, da vskladimo materialno in finančno stanje mest z nalogami perspektivnega plana.

To vprašanje obravnava elaborat Stalne konference mest izključno z vidika finančne bilance ljudskega odbora, ki opravlja svoje posle na enotnem mestnem področju. Elaborat ugotavlja, da so novi instrumenti razdelitve celotnega dohodka gospodarskih organizacij povzročili znatne spremembe glede načina formiranja dohodkov mest, obsega teh dohodkov in njihove namembnosti.

Anketa o stanju proračunskih sredstev investicijskih skladov v 15 mestih je pokazala, da so znašala proračunska sredstva predlanskim 25.834.000.000, lani 25.818 milijonov, letos pa komaj nekaj nad 20 milijard. Sredstva investicijskih skladov v znesku 16.839 milijonov v predlanskem letu so se letos skrčila za dobrih 600 milijonov. Lani pa so znašala ta sredstva nekaj nad 24 milijard.

Mednarodna razstava umetniške fotografije v Ljubljani

V Ljubljani bo od 3. novembra do 2. decembra tretja povojna mednarodna razstava umetniške fotografije. Posebna komisija je pregledala fotografije 577 avtorjev iz 31 dežel. Po številu del so na prvem mestu jugoslovanski fotoamaterji, sledijo pa fotoamaterji iz SZ, Hongkonga, ZDA, Kitajske, Vietnama in drugih dežel.

Prebivalcem Ljubljane!

V četrtek, dne 25. t. m. zjutraj prispe v Ljubljano romunska vladna in partijska delegacija.

V počastitev dragih gostov pozivam prebivalce Ljubljane, da izobesijo jutri zjutraj zastave.

Predsednik Mestnega sveta dr. Marjan Dermastia

Strokovni sveti Izvršnega sveta LRS

Izvršni svet LS LRS je na seji 12. oktobra t. l. imenoval svoje strokovne svete:

STROKOVNI SVET IZVRŠNEGA SVETA ZA INDUSTRIJO

Inž. Stane Bonac, tehnični direktor Papirnice Veveč; inž. Jože Didek, šef biroja za industrijsko arhitekturo pri Sloveca za projekto; inž. Friderik Gerl, predsednik Zveze inženirjev in tehnikov LRS, Ljubljana; inž. Darko Guštin, direktor Litostroja, Ljubljana; Dušan Horjak, podpredsednik OLO Kranj; inž. Milan Jeran, sekretar Republiške komisije za revizijo investicijskih programov; Gregor Klančnik, direktor Železarnice Ravne; inž. Ludvik Kremžar, sekretar za industrijo in obrt; inž. Tine Lab, podpredsednik OLO Maribor; inž. Rudolf Lucovnik, direktor Rudnika svineca Mozirca; inž. Roman Modic, izredni profesor za kemijo na Tehniški fakulteti, Ljubljana; inž. Albert Nučič, direktor Tehniške srednje šole; inž. Ivan Pintiarič, direktor rudnika svineca, cinka in barita, Skofljica; Alojz Ribič, direktor rudnika Trobvilje-Hrastnik; inž. Henrik Sebahar, tehnični direktor Elektrogospodarstva, skupnosti inž. Lucijan Sinkovec, tehn. vodja koordinacijskega biroja atezar, Ljubljana; dr. Stefan Soba, predsednik Obč. LO Ljubljana-Vič; inž. Viktor Turnšek, direktor Zavoda za raziskavo gradbenega materiala in konstrukcij, Ljubljana; Zoran Zagar, direktor Investicijske banke, Centralne za LRS; inž. Franc Zimnik, generalni sekretar Združenja tekstilne industrije FLR.

Za predsednika je bil imenovan inž. Ludvik Kremžar, sekretar za industrijo in obrt.

STROKOVNI SVET IZVRŠNEGA SVETA ZA URBANIZEM, STANOVANJSKO IZGRADNJO IN KOMUNALNE ZADEVE

Prof. Franjo Baš, direktor tehniškega muzeja, Ljubljana; Niko Belopavlić, podpredsednik OLO Novo mesto; inž. Rudolf Cimolini, direktor Uprave za cestne LRS; Davorin Ferligoj, predsednik Obč. LO Piran; inž. Stojan Guzelj, načelnik oddelka za sanitarno tehniko pri CHZ, Ljubljana; Vinko Hafner, predsednik Obč. LO Kranj; inž. Ljubo Humek, direktor Komunaprojekt, Maribor; dr. Svetozar Hešič, univerzitetni profesor, Ljubljana; inž. Gabriel Kastelic, direktor Železniškega projekta, podjetja; inž. Lojze Kerin, direktor Uprave za vodno

NEKAJ O IZOBRAŽEVANJU KOMUNISTOV NA RAVNAH

Kje in kako naj študirajo

Na sestanku osnovne organizacije ZK Železarnice Ravne na Koroškem so govorili tudi o tem, da člani zaostajajo za dogodki, da je njihova idejna raven nizka, da celo ne prebrazo dnevnega časopisa. Razprava je ustvarila vtis, da je izobraževanje komunistov nazadovalo, odkar so ukinili skupne študijske sestanke. Nekdo je sprožil predlog, da bi jih spet uvedli in tako zboljšali sedanje razmere. Drugih predlogov ni bilo.

Na videz je ta predlog zadovoljiv. Toda, kdor pozna Ravne, se z njim ne bo strinjal. Morda drži, da bi bilo potrebno za nekatere člane uvesti skupne sestanke, da bi jih tako navadili na samostojen študij. Študij pa tako ne bo napredoval, kajti komunist mora predvsem priti do prepričanja, da mu je znanje potrebno zaradi njegovih nalog, ne samo zato, da bi zadostil disciplini. Ta notranja potreba je prvi pogoj za študij in izobraževanje.

Skoraj nenavadno je, da na sestanku nihče ni omenil tiste ravenske ustanove, ki je najbolj poklicana, da zbere okrog sebe

vse, ki se želijo izobraževati, slediti dogodkom iz časopisa in številnih revij, se poglabljati v družbene probleme in v vse pridobivne napredne človeške misli. Ta ustanova je Študijska knjižnica, ena najmoderneje urejenih tistih knjižnic v vsej državi, ustvarjena prav z delom ravnenskih železarjev. Marsikdo jim zavida svetle čitalnice in deset tisoče knjig na policah. Vsak dan dostavlja pošta tej ustanovi kopico dnevnikov, tednikov, revij in publikacij, da ne omenjamo knjig.

Komu je vse to namenjeno? Človek bi dejal, da bi se lahko s tem v prvi vrsti okoristili komunisti iz železarn. Ali ni prav ta ustanova najidealnejši kraj, kjer bi lahko delovali razni študijski, marksistični, debatni in izobraževalni krožki? Ne samo za člane, pač pa za ves delavski razred na Ravnah, ki so ga dolžni komunisti izobraževati in dvigniti na višje idejno in kulturno raven. Skoroda absurdno zveni, če se ob ustanovi, ki je tako lepa pridobitev delavskega razreda svobodne Koroške, še sprašujemo o tem, kje in kako naj študiramo. Komunisti na Ravnah se lahko nam tudi zamislijo, in če bodo dobro razmislili, ne bodo v zadregi zaradi oblik študija in političnega dela.

SESTANEK OKRAJNIH INŠPEKTORJEV ZA PREDVOJAŠKO VZGOJO

Dobri vzgojitelji

poglavitna skrb tečajev

Minuli teden so imeli okrajni inšpektorji za predvojaško vzgojo v Ljubljani sestanek, na katerem so razpravljali o letošnjih uspehih in neuspehih tečajev za predvojaško vzgojo, ki so bili organizirani po okrajih. V zvezi vidnemu napredku v letu 1956, ki se kaže predvsem v izboljšanju pouka in v ureditvi taborišč, je ostalo še nekaj pomankljivosti, ki jih je nujno odpraviti, če želimo, da bodo tečajji predvojaške vzgoje služili namenom, zaradi katerih so bili in bodo tudi v bodoče organizirani.

Predvsem moramo imeti dobre vzgojitelje, kajti nikakor ni dovolj, da je vzgojitelj le dober rezervni oficir, marveč mora biti tudi dober pedagog, psiholog, ki se zna živjeti v mlado dušo in kot tak vzgajati mladeniče, ki bodo vstopili v JLA kot regruti. Zato je bil na Višji pedagoški šoli uveden oddelek za predvojaško vzgojo, kjer se bodo tečajniki-rezervni oficirji vzgajali v dobre pedagoge, ki bodo že v letu 1957 sposobni, da odpravijo iz nekaterih taborišč tisto brezdusnost, ki se je doslej že skoraj marsikje udomachila.

Pregled številčne udeležbe tečajev za predvojaško vzgojo v letu 1956 daje zanimivo sliko: v okraju Ptuj so se razen dveh mladincev udeležili tečajev vsi obvezniki predvojaške vzgoje. Drugače je v murskosoboškem okraju, kjer se ni udeležilo predvojaške vzgoje 839 fantov. Vzrok za to je predvsem sezonsko delo, na katerega so navezani prebivalci okraja Murske Sobotice. V Gorici bi radi za tiste, ki se niso udeležili tečajev leta 1956, organizirali dopolnilni tečaj, videti pa je, da tega ne bodo zmogli, ker nimajo denarja. V koprskem okraju pa bo za 40 takih mladincev v kratkem odprt tečaj.

Ponekod se navdušujejo za občinska predvojaška taborišča in ne za okrajna. Tako je v Celju, kjer so letos uspeli organizirati občinska taborišča za predvojaško vzgojo z odličnimi uspehi. Za obveznike predvojaške vzgoje bo zanimiva novost, da

bodo odslej naprej dobivali knjižice v taboriščih za predvojaško vzgojo, ki bodo vezane na službenje v kadru. Te knjižice, v katerih bo do potankosti opisano znanje posameznega tečajnika, njegov značaj in vedenje v taborišču, bodo velik pripomoček vzgojiteljem v JLA, ki bodo na osnovi podatkov v knjižici lahko kmalu ugotovili, kakšnega človeka imajo pred seboj. J. B.

VAŽNE SPREMEMBE V TARIFI DAVKA NA PROMET

Za pocenitev strojev in tehničnih naprav

Znižan oziroma ukinjen je prometni davek na otroške čevlje, svinčnike, tiskane tkanine iz umetne svile ter na umetno žganje in likerje

Zvezni izvršni svet je te dni s posebno uredbo znižal oziroma ukinil nekatere važne postavke tarife davka na promet, da bi tako olajšal prodajo določenih proizvodov in omogočil znižanje cen. Znano je, da je davek na promet pomemben regulator našega trga. Med velikim povpraševanjem po sredstvih za delo so bile uvedene oziroma zvišane postavke davka na promet na razne stroje in naprave ter izdelke elektroindustrije. Zdej, ko ima naša strojogradnja ob povečani proizvodni zmogljivosti težave pri povečanju svojih proizvodov, pa smo ubrali naspotno pot znižanja oziroma ukinitve tega davka, kar nam hkrati prinese razvoj v smeri mehanizacije in racionalizacije proizvodnje.

Zdej je stvar proizvodnih podjetij, da znajo cene strojev in naprav v dimenzijski meri, se pravi vsaj v višini dosejanega davka, da bodo lahko povečali prodajo svojih izdelkov in s tem omogočili večjo proizvodnjo oziroma boljše izkoriščanje svoje proizvodne zmogljivosti. Znano je, da je Zvezni izvršni svet že letos v juniju ukinil davek na promet na tekstilne stroje ter na stroje in naprave za gradbeništvo in industrijo gradbenega materiala, za ostale stroje pa je znižal davek od 25 na 10 %. Z najnovejšo uredbo o spremembah tarife davka na promet pa je zdaj popolnoma ukinjen davek po tarifnih postavkah 25, 30 in 31. Te postavke obsegajo dolgo vrsto izdelkov naše strojne in elektroindustrije. Ker se bodo vsi ti izdelki zdaj pocenili, naj navedemo najvažnejše: sivalni stroji, radiatorji za centralno ogrevanje, sanitarne naprave iz kovin, kakor so kadli, umivalniki, straniščne školjke in peči za kopalnice, stroji za naprave za obdelovanje kovin in lesa, stroji in naprave za usnjarstvo, čevljarstvo in gumarsko industrijo, za transport in separacijo v rudnikih, vrtilne naprave, naprave za ventilacijo in ogrevanje zraka, parni in drugi kotli, industrijske peči, kompresorji, železne in pločevinaste konstrukcije, drobne železne konstrukcije, kakor so vrata, okna, stropniška, vagončki za transport, železniški material, stroji in naprave za kemično industrijo, celulozno in papirno industrijo, za industrijo stekla in porcelana in za elektroindustrijo ter naposled električni rotacijski stroji, električno orodje in transformatorji. Razen tega je davek na stikalne naprave za visoko napetostni znižan od 20 na 10 %. Vsi ti izdelki se bodo pocenili vsaj za 10 %, kolikor je doslej znašal davek na promet, oziroma v primerjavi s cenami pred julijem letošnjega leta vsaj za 25 %. Z uredbo je razen tega ukinjen davek na samotne proizvode, ki je doslej znašal 10 %.

ZNIZAN OZIROMA UKINJEN JE PROMETNI DAVEK NA OTROŠKE ČEVLJE, SVINČNIKE, TISKANE TKANINE IZ UMETNE SVILE TER NA UMETNO ŽGANJE IN LIKERJE

Uredba prinaša tudi nekatere spremembe, ki se nanašajo na predmete za široko potrošnjo. Tako je ukinjen davek na svinčnike (doslej 20 %) in davek na otroško obutev (doslej 5 %), medtem ko je znižan davek na tiskane tkanine iz umetne svile od 48 na 25 %. Nadalje je ukinjen davek na koruzni škrob, delastri in druge proizvode iz škroba ter na koruzni sirup in škrobni sladkor, na obiljari sladkor pa je davek znižan od 38 na 25 din pri kilogramu, da se ob povečanih proizvodnih stroških zagotovi nespremenjena prodajna cena sladkorja. Za malenkost je korigiran tudi davek na jedilno olje, ki je znižan od 120 na 110 din pri kilogramu.

Omeniti je še znižanje davka na umetne močne alkoholne pijače. Znano je, da je bil lani davek na te pijače občutno zvišan, kar je imelo za posledico močno nazadovanje teh proizvodov. Zato je zdaj z novo uredbo znižan davek na likerje, rum in podobne umetne alkoholne pijače od 220 na 180 din pri litru, davek na umetno žganje pa od 80 na 60 din pri litru. Nove postavke davka na promet veljajo od dneva objave, t. j. od dne 17. oktobra 1956. S.

Obvestilo bivšim španskim borecem

Ob 20-letnici ustanovitve Internacionalnih brigad bo v Beogradu 27. in 28. oktobra letos proslava.

Začetek proslave bo 27. oktobra ob devetih uri v Centralnem domu Jugoslovanske Ljudske Armade. Pozivamo vse bivše jugoslovanske protovoljce Španske republikanske vojske, da sodelujejo na tej proslavi.

Udeleženci, ki niso iz Beograda, naj obdrže vozne karte zaradi povračila stroškov in vrnitve z isto karto. Potne stroške, stroške za prenočišče in hrano bo plačalo Združenje.

Ostala pojasnila dobite po prihodu v Beograd na železniški postaji v pisarni Združenja (Centralni dom JLA, Beograd). Prosimo tovariše, da prinesejo s seboj vsa odlikovanja.

Odbor za proslavo — Beograd

Vsi bivši španski borci iz Slovenije, ki se nameravajo udeležiti sestanka v Beogradu, naj se zberejo 25. oktobra ob 18. uri v Domu JLA v Ljubljani. Odhod iz Ljubljane s simplonom ob 20.03.

Tovariši iz Štajerske in Koroške naj čakajo v Zidanem mostu na simplon ob 21.13 in vstopijo v prednji vagon I. razreda.

ANKETA O STANJU ŠOLSkih PROSTOROV V MESTIH

Velika preobremenjenost in težaven položaj glede gradnje novih šol

Beograd, 23. okt. (Tanjug). Pregled stanja šolskih poslopij v naših mestih kaže na veliko preobremenjenost in na zelo težaven položaj glede nadaljnje izgradnje, ker število učencev nenehoma narašča. Graditev šolskih poslopij čedalje bolj zaostaja za temeljnimi potrebami. To so glavni sklepi, do katerih je prišlo predsedstvo Stalne konference mest, ko je preučevalo anketo o stanju šolskih prostorov, organizirano letos v 238 mestih. Predsedstvo meni, da je nujno potrebno, lotiti se sistematičnega, načrtnega obravnavanja tega vprašanja.

Izmed poslopij za srednje šole, ki jih je zajela anketa, je bilo 47 % zgrajenih pred 50 in več leti. Še slabše je stanje poslopij naših učiteljskih. Teh je bilo 62 % v glavnem iz minulega stoletja. V dobrem stanju je samo 32 % pregledanih poslopij. Kakih 6 % poslopij pa je treba podreti. Takšno je stanje tudi glede ostalih šol, zlasti osnovnih in osemletk.

Ce primerjamo sedanje stanje šolskega prostora s predvojnimi,

lahko ugotovimo dvoje: zgradili smo mnogo več šolskih poslopij, vendar pa jih je še pre malo za potrebe šolanja čedalje večjega števila otrok. Zaradi čedalje večjega dotoka kmečkih družin v mesta so šole čedalje bolj napolnjene in že tako pretesni šolski prostori čedalje manj ustrezajo našim potrebam. To je vzrok, da je povprečna površina šolskih razredov na učenca v večini mest padla pod minimum.

Zaradi pomankljanja šolskih prostorov zelo trpi pouk, ker so se morali stisniti v eno šolsko poslopije po ena, dve ali celo več šol raznih vrst. Razen tega pa mnogo šolskih poslopij uporabljajo v druge namene. Anketa je pokazala, da uporabljamo samo 57,8 % šolskih poslopij izključno za šolski pouk. Mnogi ljudski odbori so bili primorani porabiti šolska poslopija začasno za stanovanjske, upravne in druge potrebe.

Prebivalcem Ljubljane!

V četrtek, dne 25. t. m. zjutraj prispe v Ljubljano romunska vladna in partijska delegacija.

V počastitev dragih gostov pozivam prebivalce Ljubljane, da izobesijo jutri zjutraj zastave.

Predsednik Mestnega sveta dr. Marjan Dermastia

UPRAVNI ODBOR SKLADA LRS ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIŠ

Imenovani so: inž. Bratko Hrvoje, projektant pri Sloveca za projekto, Ljubljana, Drobščak Franc, predsednik Obč. LO Ljubljana-Bežigrad, Hecavcar Mirko, pomočnik sekretarja IS za splošno gospodarske zadeve LRS, Keršič Lojze, pomočnik glavnega direktorja Investicijske banke, Ljubljana, Klenčič Tone, pomočnik direktorja Ekonomskega inštituta LRS, Kopitar Jože, inštruktor OK ZKS, Ljubljana, Korže Milena, direktor Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva, Ljubljana, Kovarčič Fedor, pomočnik državnega sekretarja za finance, Ljubljana, inž. Tešina Marjan, sekretar za urbanizem, stanovanjsko izgradnjo in komunalne zadeve.

Za predsednika je bil imenovan inž. Tešina Marjan, sekretar za urbanizem, stanovanjsko izgradnjo in komunalne zadeve.

Ker je z razdelitvijo podjetja »Triglav« film za dve podjetji, prenehal mandat dosedanjega filmskega sveta, je izvršni svet le-tega na tej seji razrešil. V novi

FILMSKI SVET

so imenovani: Bratko Ivan, direktor Državne založbe Slovenije, Bravničar Dušan, predsednik filmske komisije pri Predsedstvu SZDL, dr. Cvjetko Dragotin, profesor Akademije za glasbo, Ljubljana, dr. Dougan Danilo, sekretar za splošno gospodarske zadeve, Ljubljana, Gostiša Lojze, namestnik CK ZKS, Ljubljana, dr. Koba Boris, profesor na Tehniški fakulteti, Ljubljana, Modic Lev, direktor časopisnega in založniškega podjetja »Ljudska pravica«, Ljubljana, Perovšek France, direktor Radia Ljubljana, Seva Drago, urednik »Naše sodobnosti«, Ljubljana, Stih Bojan, član uredniškega odbora »Naših razgledov«, Ljubljana, Sušteršič Rado, direktor podjetja za izposojanje filmov »Vesna«, Ljubljana.

IOZE BRILEJ

Dan Združenih narodov

Na današnji dan pred enajstimi leti je začela veljati ustanovna listina Organizacije Združenih narodov. Dve leti pozneje, je tretja generalna skupščina razglasila 24. oktobra za Dan združenih narodov. Odtlej vzporedno z upledom in vlogi, ki ju ima ta svetovna organizacija v mednarodnem dogajanju, nenehoma nastaja tudi število držav in področij, ki svačeno praznujejo ta mednarodni praznik. OZN je imela pred letom dni samo 60 članov, a Dan združenih narodov je praznovalo pred tremi leti 74 držav in področij, pred dvema letoma 80 držav in področij desetletnica obtoja in dela te organizacije pa je lani praznovalo že 92 držav in področij, kar praktično pomeni ves svet.

Vpliv ustanovne listine OZN na potek mednarodnega dogajanja je zdaj večji, kakor je bil kdajkoli prej. Ustanovna listina nenehoma vpliva na vest narodov. Po načelih, na katerih stoji, že s svojo sestavo, pa tudi s svojim obstojem OZN nenehoma vpliva kot šola enakopravnosti vseh narodov, velikih in malih. Ni si težko misliti, kaj in koliko pomeni tako vpliven mednarodni činitelj, ki opira svoje delo na takšna načela v času, kakor je sedanj. Morda bodo bodoči zgodovinarji obdobje, v katerem živimo, imenovali začetek atomske dobe. Enako kakor odkritje jedrske energije, pa je značilen za našo dobo orjaški boj kolonialnih narodov za njihovo osvoboditev in neodvisnost. Ne podražjo se samo veliki imperiji, ki s svojim prizadevanjem, da bi ohranili stare pozicije, dostikrat povzročijo mednarodno napetost, marveč pada ves stari sistem tistih odnosov na svetu, ki so sloveli na podreditvi narodov celih kontinentov gospostvu posameznih veselih. Naglica in intenzivnost tega procesa najbolje osvetljuje dejstvo, da je v tako kratkem času po končani vojni od 800 milijonov ljudi, živih pri drugem svetovni vojni še pod kolonialnim gospostvom, nad 600 milijonov doseglo popolno ali vsaj delno neodvisnost, za kar se morajo zahvaliti lastnim naporom in podpori OZN. Skoraj ni zasedanja tega ali onega izmed glavnih organov te organizacije, Generalne skupščine, Varnostnega sveta ali Skrbniškega ali Gospodarsko-socialnega sveta, ki ne bi imelo na dnevnem redu konkretnih vprašanj odpravljanja ostankov kolonialnega gospostva po načelih ustanovne listine o enakopravnosti narodov vseh političnih ras.

OZN se ne omejuje in se tudi ni mogla omejiti samo na podporo odvisnim narodom in njihovim naporom za neodvisnost in za ublažitev mednarodne napetosti, do katere je prišlo v tej zvezi skoraj redno in še zmerom pride. Z razbitjem starega sistema, ki se je oblikoval čez stoletja, bi nastala praznina, enako nevarna za priborjeno neodvisnost malih dežel kakor za mir na svetu sploh. OZN gradi na podlagi ustanovne listine nov sistem mednarodnih odnosov, sloneč na spoštovanju načel enakopravnosti in samoodločbe narodov ter na miroljubnem mednarodnem sodelovanju in obravnavanju mednarodnih političnih, gospodarskih, družbenih in kulturnih vprašanj.

Če bi kdo lahko verjel, da bi si mogle neodvisne dežele nekako priboriti neodvisnost tudi brez svetovne organizacije, čeprav v daljši dobi ter z večjimi žrtvami in trpljenjem, si izgrad-

nje novega sistema mednarodnih odnosov, brez ustanovne listine, brez tega vrhovnega mednarodnega moralnega kodeksa, do katerega se je povzpelo človeštvo, brez OZN sploh ne moremo misliti, ker je snovanje tega sistema zelo zamotano. Na eni strani so tu še zmerom stare sile, ki vlečejo nazaj, ki se nerade odpovedajo privilegiranim pozicijam, ki so jih tako dolgo uživale, čeprav jim zguba teh privilegijev zelo pogosto ustvarja objektivne probleme, prek katerih niti sama mednarodna skupnost ne more tako lahko. Na drugi strani so tu novi narodi, ki so dostikrat drago plačali svojo nedavno priborjeno neodvisnost in ki se vključujejo v mednarodno skupnost kot enakopravni člani. Ti narodi gledajo nekam nezaupljivo na mnoge oblike mednarodnega sodelovanja, za kar imajo zgodovinsko upravičene razloge.

V naših časih splošne medsebojne odvisnosti pa nobena država, naj bo velika ali mala, ne more uveljavljati svojih narodnih koristi, če istočasno ne prispeva k polnega pomena upravičnim mednarodnim koristim. In nasprotno: tisto, kar dejansko koristi mednarodni skupnosti, bo nedvomno prej ali slej koristilo tudi narodnim interesom njenih članov.

Načela, vsebovana v ustanovni listini, in cilji, za katere se zavzema OZN, dvigajo te organizacije v vrsti mednarodnih organizacij na najvišje mesto. Ohraniti mednarodni red in varnost, razvijati prijateljske stike med narodi na podlagi spoštovanja načela enakopravnosti, krepiti mednarodno sodelovanje in v tem smislu skladno povezovati delovanje vseh narodov sveta, to je stalna naloga sedanjega in bodočih rodov.

Mnoge mednarodne pogodbe bodo pozabljene, ostale bodo mrtva črka na papirju, ki bo izginila iz spomina človeštva, preproste in svečane besede ustanovne listine OZN pa bodo ostale tudi v prihodnje kažipot vsega človeštva.

Sodelovanje z Madžari

v duhu aktivne koeksistence med narodi in za izgradnjo socializma

(Nadaljevanje s 1. strani)

brez slehernega vsiljevanja, svobodno in docela prostovoljno. Predstavniki ZKJ in PDLM so posvetili posebno pozornost pospeševanju medsebojnih stikov med obema deželama. Sporazumeli so se, da se je treba zavzeti za sodelovanje ustreznih organov, zlasti na gospodarskem in kulturnem področju, kjer imamo široke možnosti, ki smo jih začeli šele zadnje čase spoznavati in uporabljati. Dejstvo, da sta naši dve sosedni deželi tradicionalno povezani z gospodarskimi koristmi in da sta v razmahu socialistične izgradnje, pomeni ugodno okoliščino za nadaljnjo razširitev naših gospodarskih vezi, zlasti na

Plenum madžarske Partije bo 31. oktobra

Budimpešta, 23. okt. — Kakor poročata budimpeštanski radio, je Politbiro CK Partije madžarskih delovnih ljudi na današnji seji sprejel sklep o sklicanju plenuma CK za 31. oktober. Na dnevnem redu bo referat Gerőja o političnem položaju in nalogah partije ter organizacijska vprašanja.

Z VSEH STRANI SVETA

ZAHODNA NEMCIJA
DANES STAVKA KOVINARJEV V SCHLESWIG-HOLLSTEINU
Kiel, 23. okt. (Reuter). Sindikat kovinskih delavcev Schleswig-Hollsteina je objavil, da bo v sredo začelo stavkati 16.000 kovinskih delavcev, članov tega sindikata. Delavci zahtevajo zvišanje med in podaljšanje letnega odnosa. Sindikat, v katerem je vključenih 35.000 kovinarjev, je objavil, da bo za sedaj stavkal samo del članov tega sindikata.

OBISK BRITANSKIH PROSVETNIH DELAVCEV
Moskva, 23. okt. (TASS). Sem je prišla delegacija britanskih prosvetnih delavcev z direktorjem londonskega inštituta za prosveto Jeffreyjem na čelu. Britanska delegacija je prišla v RSFSR, kjer se bo mudila v 32 mesec dni. Med obiskom se bodo britanski prosvetni delavci seznanili s prosvetno politiko v SZ ter si ogledali prosvetne ustanove.

PAKISTAN 60 DELAVCEV POD RAZVALINAMI
Karači, 23. okt. (AFP). V tujakem pristanišču se je zgodila huda nesreča. Nekaj stavba v gradnji se je sesula in pokopala pod seboj 60 delavcev. Reševalne skupine so do sedaj izkopalje izpod ruševin samo 30 ljudi, od teh so trije umrli, 27 pa jih je bilo hudo ranjenih.

TRGOVINSKI SPORAZUM Z VELIKO BRITANJO
Praga, 23. okt. (CTK). ČSR in Velika Britanija sta sklenili trgovinski sporaz-

zum z veljavnostjo treh let. Po sporazumu bo ČSR dobivala Veliki Britaniji v glavnem strojno orodje, pohištvo, les, steklo in več kmetijskih pridelkov, avozila pa bo stroje, razne industrijske naprave, kemikalije in tekstilno blago.

CIPER NASILJE V KONCENTRACIJSKEM TABORIŠČU

New York, 23. okt. (Reuter). Grška delegacija v OZN je objavila komunikacijo, s katero obtožuje britanske oblasti »surovega divjaštva in terorizma« na Cipru. V koncentracijskem taborišču pri Kokinitritu so ranili z bajoneti 40 zapornikov, ker so si interniranci skušali napraviti grške zastave. V vasi Litrodonas so britanske čete surovo ravnale s prebivalstvom, ko so preiskovali vas.

ZDA ZDRAVNIŠKI PREGLED DWIGHTA EISENHOWERJA

Washington, 23. okt. (AFP). Predstavniki Bele hiše za tisk James Hagerly je sinoči izjavil da bodo predsednika Eisenhowerja konec tedna zdravniško pregledali. Eisenhower bo odšel v soboto v bolnišnico »Walter Reed« in bo ostal tam do konca tedna. Eisenhower je že pred nekaj tedni sporečil, da se bo dal pred predsedniškimi volitvami zdravniško pregledati.

AVSTRIJA V MADŽARSKO NA TRGATEV BREZ POTNIH LISTOV
Dunaj, 23. okt. (Reuter). Pri obmejnem madžarskem mestu Felsočotara so v nedeljo odprli mejo med Avstrijo in Madžarsko in Avstrijci so lahko šli

PETAR STAMBOLIČ V POLJSKEM SEJMU

Demokratski stiki med poljskim in jugoslovanskimi narodi

Varšava, 23. okt. (Tanjug). — Danes ob 17. uri se je začelo 10. zasedanje poljskega Sejma, ki ga je otvoril predsednik Dembowski in takoj na začetku prisrčno pozdravil jugoslovansko parlamentarno delegacijo, ki je prisostvovala otvoritvi zasedanja.

Računajo, da bo sedanje zasedanje končano jutri z diskusijo o novem volilnem sistemu in o političnem položaju. Predsednik Ljudske skupščine LR Srbije Petar Stambolič, ki vodi jugoslovansko parlamentarno delegacijo na Poljskem, je v svojem govoru v imenu delegacije najprej topla pozdravil predstavnike poljskega naroda in se zahvalil za topli sprejem, ki ga je bila naša delegacija povsod deležna. Naši parlamentarci so povsod na Poljskem videli enako radost poljskih ljudi, kakor jo čutijo narodi Jugoslavije, da so premagane ovire, ki so v minulosti zavirale in škodovala ugodnemu in za narode obeh dežel koristnemu razvoju naših stikov. S posebnim zadovoljstvom je Petar Stambolič poudaril, da se je naša parlamentarna delegacija pre-

Sestanek naših poslancev s člani Politbiroja

Med kratkim odmorom na zasedanju Sejma so se prvi sekretar CK ZDPP Gomulka in člani Politbiroja Cyrankiewicz, Ochab in Zawadzki sestali s člani CK ZKJ Petrom Stamboličem, Krsto Popivodom, Strahlom Gigovom, Vidomem Smilevskim in Nikolo Minčevim. Sestanku je prisostvoval tudi veleposlanik Milatović. Razgovori, ki so se nanašali na aktualna vprašanja, katera zanimajo obe Partiji in obe deželi, so potekali v prisrčnem vzdušju.

Zatem je prvi sekretar ZDPP Gomulka sprejel v navzočnosti članov Politbiroja Cyrankiewicza, Ochaba in Zawadzkega vse člane jugoslovanske parlamentarne delegacije.

pričala, da goji poljski narod do narodov Jugoslavije enaka čustva odkritosrčnega prijateljstva, kakor jih goje ti narodi do Poljske.

Petar Stambolič je tudi z zadovoljstvom poudaril, da se stiki med obema deželama razvijajo zdej v prijateljskem duhu. Zelo se je razširil obseg našega medsebojnega sodelovanja na raznih področjih. V obiskih, ki so cedalje pogostejši, vidimo potrditev obojestranske želje, da bi se še bolj vsestransko razvijali naši medsebojni stiki na raznih področjih. Ljudska skupščina FLR Jugoslavije gleda na neposredno medsebojno spoznavanje prek najrazličnejših stikov in drugih oblik kot na naravno potrebo sedanjega sveta nasploh. Zlasti je to nujna potreba dežel, ki so

ubrale pot socialističnega razvoja. Takšno konstruktivno in demokratično sodelovanje bo čedalje večja značilnost naših medsebojnih stikov. V sodobnem svetu je postala takšna politika znamenje našega časa, nujna potreba in najbolj pozitivno sredstvo za svobodne demokratične odnose med narodi. Politiko, ki jo dosledno uveljavlja Jugoslavija, so sprejele že mnoge dežele.

Na koncu je Petar Stambolič izrazil poljskemu Sejmu vročo željo jugoslovanske parlamentarne delegacije po krepitvi prijateljstva med narodi obeh dežel, po nadaljnem vsestranskem uspešnem razvoju stikov med Jugoslavijo in Poljsko ter po novih uspehih bratskega poljskega naroda v njegovi socialistični izgradnji.

Protest vse Severne Afrike

proti francoski ugrabitvi voditeljev alžirskih upornikov

(Nadaljevanje s 1. strani)

in maroški državniki zvedeli za aretacijo alžirskih voditeljev, ki so jih tako odpeljali na francosko vojaško poveljstvo v Alžiru.

Prilagoditve stanje v Tuniziji in Maroku

Ponoči je tuniška vlada v znak protesta odpoklicala svojega veleposlanika iz Pariza, ki je že davil prispel v Tunis. Ministrski predsednik Burgiba je francoskemu veleposlaniku v Tunisu izrazil »najodločnejši protest«, češ da pomeni aretacija alžirskih prvakov nevarnost »vojaškega obračunavanja med vso Afriko in Francijo«. Tuniška vlada je imela ponoči izredno sejo, na kateri je sprejela nujne sklepe o splošnem obsejdem in pripravnem stanju v vsaj deželi ter o odločnih zahtevah po intervenciji Velike Britanije in ZDA.

Podobni so bili ukrepi tudi v Maroku. Maroški sultan, ki je večeraj proti večeru prispel z letalom iz Rabata v Tunis, je sklenil prekiniti svoj uradni obisk in se čimprej vrniti v Rabat.

Francozi so izigrali maroško suverenost

Pariz, 23. okt. (AFP). Predsednik maroške vlade Si Bekaj in zunanji minister Balafrej, ki sta prispela večeraj v Tunis skupaj z maroškim sultanom, sta danes dopoldne prispela v Pariz in zahtevala nujna sestanka z ministrskim predsednikom Molletom in zunanjim ministrom Pineaujem. Pa tudi francoska vlada je imela danes dopoldne izredno sejo, že drugo odkar so se ponoči naglo začeli razvijati dogodki. Seji predseduje predsednik republike Coty, ki je imel sinoči daljši telefonski razgovor z maroškim sultanom.

Tuniška konferenca med maroškim sultanom Ben Jusufom in ministrskim predsednikom Burghibom naj bi se uradno začela danes dopoldne ob sodelovanju aretiranih alžirskih predstavnikov. V zadnjem trenutku se je francoska vlada izrekla proti tej konferenci in objavila prekinitve pogajanj o gospodarski in tehnični pomoči Maroku. Prvi poizkus, da bi ugrabili alžirske predstavnike, so napravili že večeraj dopoldne, ko so ti pomotoma sedli v Rabatu v francosko letalo, namenjeno v Alžir. Ker pa se je ta poizkus izjalovil, je poveljstvo francoskega letalstva po radiu naročilo francoskemu pilotu maroškega letala, s katerim so potovali alžirski voditelji, naj spremeni smer in naj se spusti na vojaško letališče v Alžiru.

Guy Mollet nepopustljiv

v suškem sporu in še bolj v alžirskem vprašanju

Pariz, 23. okt. (Tanjug). Guy Mollet je imel nocoj v poslanski zbornici govor o dogodkih v Severni Afriki ter o Suez. Izjavil je, da Francija ne bo nikomur dovolila, da bi se vmešaval v njene notranje zadeve. »Ujeti voditelj alžirskega upora so bili na begu zaradi početij, do katerih je prišlo po njihovem ukazu na alžirskem ozemlju.« Zahteval je od zbornice zaupnico vladi. O njej bodo glasovali v četrtek.

Mollet je na široko govoril o suškem vprašanju. Francija je za to, da bi se pogajali, toda samo na podlagi načel o internacionalizaciji uprave prekopa. Zavrnil je egiptovsko pobudo glede trojne konference v Zenevi. »Takšna pogajanja bi bila odveč, razen če egiptvska vlada ne bi sprejela načela internacionalizacije ali dala ustreznega poročila.«

»Fašistični režim«, »diktatura«, »panarabski ekstremizem« — to so bili izrazi, s katerimi je Mollet v svojem govoru obkledal Egipt. Poudaril je, da »vsi vojaški ukrepi vlade v zvezi s suškim sporom še nadalje ostanejo v veljavi.«

Mollet je zatem dolgo govoril o alžirskem vprašanju in poudaril, da je to vprašanje moč rešiti samo v sporazumu z resničnimi predstavniki Alžira. »Svečano izjavljamo, da Francija ne bo nikdar zapustila Alžira, pa naj bi se zgodilo karkoli.«

Poljski odgovor Američanom

Varšava, 23. okt. (Tanjug). — V zvezi s predlogom, o katerem poročajo v ZDA glede gospodarske pomoči Poljski, in z izjavo predsednika ZDA Eisenhowerja o tem, pravi »Tribuna Ludu«, da je Poljska pristaš pomoči in gospodarskega sodelovanja. »Mi povemo odkrito in iskreno,« piše časnik, »da se zavzemamo za pomoč in za poglobitev gospodarskih in kulturnih stikov z vsemi deželami, seveda normalnih stikov brez slehernih političnih pogojev. Tako smo mislili pred VIII. plenumom in tako mislimo tudi po njem.«

V poljski vojski

Varšava, 23. okt. Politbiro CK ZDPP je poslal Marijana Spichalskega na položaj v poljski armadi. Na predlog obrambnega ministrstva je bil odpoklican divizijski general Wytaszevski s položaja namestnika obrambnega ministra in general Spichalski postavljen na njegovo mesto.

Pariz, 23. okt. (Tanjug). Predsednik francoske vlade Guy Mollet je nocoj odklonil maroško zahtevo za osvoboditev alžirskih nacionalističnih voditeljev. Zadnja poročila iz Severne Afrike pa vedo povedati, da so bili trije Francozi ubiti, mnogi drugi pa ranjeni med nemiri, demonstracijami, splošno stavko in hudimi spopadi, do katerih je prišlo v vsej Severni Afriki v znak protesta zaradi »gusarskega nasilnega dejanja« nad maroškim civilnim letalom.

V Tunisu je premier Burgiba nocoj potrdil, da je bila skupna protestna nota Maroka in Tunisa predložena danes francoskemu veleposlaniku z zahtevo za osvoboditev ugrabljenih Alžircev. Uradni sultanov obisk v Tunisu, kakor tudi trojna konferenca »o prihodnosti Severne Afrike« in »federacije s Francijo« je odložena in se bo sultan že jutri vrnil v Maroko.

Do hudih incidentov je prišlo zlasti v Meknesu. V južnem Maroku so dva manjša francoska oddelka razorožili, medtem ko je prebivalstvo Tunisa napadlo nekoliko francosko vojaško kolono.

V Parizu so nocoj sporočili, da so francoske enote v Tunisu in Maroku dobile nalogo za »splošno pripravljenost«. Premiki čet so se že začeli, medtem ko politične stranke Maroka in Tunisa zahtevajo »drastične ukrepe za obrambo neodvisnosti in pomoč alžirskim bratom«. V tem smislu je bil sestavljen razglas s pozivom na splošno stavko, ki so ga podpisale vse politične stranke in sindikalne organizacije. Vladajoča maroška stranka Istiklal je nocoj pozvala vlado, naj »revidira svoje stališče do Francije« in »aktivno stopi v obrambo neodvisnosti«.

Francoski zunanji minister Pineau je nocoj s posebnim letalom prispel v London na posvet z britansko vlado.

Ugrabitev francoskega častnika v Casablanci

Casablanca, 23. okt. (Reuter). Poročajo, da so danes ugrabili francoskega letalskega polkovnika Pierra Merlmera v trenutku, ko je zapuščal svojo vilo. Neznanci, oboroženi z revolverji, so ga odpeljali v avtomobilu.

Prekinitve diplomatskih stikov z Egiptom

Pariz, 23. okt. (AFP). — Guy Mollet je danes v francoski zbornici sporočil, da je francoska vlada sklenila odpoklicati svojega veleposlanika iz Kaira.

Gospodarsko sodelovanje

s Francijo pri nas ter na Bližnjem in Daljnem vzhodu

Beograd, 23. okt. Prejšnji teden je bil v Parizu zaključen tretji sestanek jugoslovansko-francoskega odbora za gospodarsko sodelovanje. To je bil pravi pravi prvi sestanek, na katerem so lahko konkretno dodelili kredite podjetjem, ki so predložila tehnično in gospodarsko dokumentacijo, potem ko sta Francoska Skupščina in Senat odobrila dogovor o gospodarskem sodelovanju z našo deželo. Na sestanku so odobrili kredit za pet javnih del v skupnem znesku 300 milijonov frankov.

Francija je odobrila 1750 milijonov frankov kredita za razvijanje jugoslovansko-francoskega sodelovanja na torišču pospeševanja tehničnega proizvodnega procesa in sodelovanja obeh dežel na tretjih trgih. Sestanek v Parizu je napravil v tej smeri prvi korak. Dodeljeni so bili krediti za razvijanje proizvodnje električnih potrebščin.

Podpredsednik jugoslovansko-francoskega odbora Todor Vujašinović je ob povratku iz Pariza izjavil našemu sodelavcu, da se sodelovanje zelo ugodno razvija v korist obeh strani in da bo prihodnje zasedanje odbora, ki bo januarja v Beogradu, še bogatejše in pomembnejše. Obravnavali bodo v glavnem tri važna vprašanja: izdelovanje elektriških in Dieslovih lokomotiv, pri čemer bi sodelovala skupina francoskih in jugoslovanskih podjetij, rekonstrukcija sedanjih naprav za izdelovanje aluminija v Jugoslaviji in francosko-jugoslovansko sodelovanje na trgih nekaterih dežel Bližnjega in Daljnega vzhoda.

Jugoslovansko-francoski odbor bi dal po svojih možnostih kredite, ki pa bi bili bolj vzpodbuda, vtem ko bi dobival večino finančnih sredstev prek drugih dogovorov.

R. V.

Naraščajoči vpliv OZN

Hammarskjöldovo poročilo za Generalno skupščino

New York, 23. okt. (Tanjug). Z objavo političnega dela Hammarskjöldovega poročila so priprave za prihodnje zasedanje Generalne skupščine praktično pred zaključkom. Politični del poročila je pritegnil veliko pozornost v krogih OZN, ker izraža prepričanje generalnega sekretarja, da ima OZN čedalje večji vpliv na mednarodno življenje in da je čedalje bolj sposobna, vplivati na mir in konstruktivni napredek na svetu. Gre za tri poglavitna vprašanja, za okrepitev odnosov med narodi Afrike in Azije ter z »narodni zahodnih tradicij«, za gospodarski razvoj Afrike in Azije, »ki ne uživata doberin industrijske dobe«, in za

ureditev ideoloških vprašanj, ki razdvajajo svet. Podlaga za prijateljske odnose med narodi je pravica narodov do samoodločbe. Zanikanje teh pravic je v nasprotju z ustanovno listino in povzroča spopade, ki lahko postanejo nevarnost za svetovni mir. Uporaba sile je prav tako v nasprotju z ustanovno listino, kajti OZN je »instrument za pogajanja in miroljubno ureditev vseh vprašanj.« O suškem in palestinskem vprašanju izraža prepričanje, da ju je moč urediti. Diplomatski opazovalci sodijo, da je hotel Hammarskjöld s tem poročilom pripraviti pot tudi za ureditev alžirskega in ciprskega vprašanja.

Z R N A I Z N A Š E G A K M E T I J S T V A

70 let kmetijske šole na Grmu

Proslave so se udeležili absolventi iz vseh krajev Slovenije in tudi iz Koroške

Od takrat, ko je štirinajstletni Ignac Kržan čemernege jesenskega dneva potrkal na vrata prve slovenske kmetijske šole v Slapu pri Vipavi, je preteklo polnih 70 let.

»Majhen si še, majhen in droban, fant!« ga je potrepil po ramenih prvi vodja šole, dipavski rojak Rihard Dolenc. »No, nič ne nel! Dali ti bomo jesti pa boš zrastle!«

In tako se je Ignac Kržan začel učiti, kako je treba preganjati ter uničevati trtno uš, ki se je v tisti dobi vse bolj zajedala v naše

In v teh dneh, ko slavi Kmetijska šola na Grmu 70-letnico svojega obstoja, je prišel na proslavo tudi 93-letni Ignac Kržan. Dobil je prostor med častnimi gosti na odru, saj je edet najstarejših še živečih absolventov Kmetijske šole.

PROSLAVE SO SE UDELEŽILI ABSOLVENTI IZ VSEH KRAJEV SLOVENIJE IN TUDI IZ KOROŠKE

To jutro, ko se je začela celotedenska proslava 70-letnice Kmetijske šole, se je Novo mesto

Na Grmu so si šli ogledovat učilnice, v katerih so prebili majhen del svojega življenja. Danes ni v njih več starih, oguljenih klopi. Učilnica je nova, svetla, opremljena z najsodobnejšimi učnimi pripomočki in učili.

»Ej, danes se lahko uče, ko imajo osega dovolj!« je vzdihnil marsikateri od njih. »Včasih pa, da, da, včasih so bila naša učila kar v drevesnici, na rtu ali v štali ob jasli!«

NASA OBLAST POSVEČA SOLI VSO SKRBE

»V letošnjem jubilejnim letu je dobila naša šola precejšnjo pomoč, da bi uredila šolsko splotje ter šolo, da bi jo opremila s sodobnimi učnimi pripomočki. Nabavljena je bila oprema, obnovljen je bil šolski internat. Dve veliki šolski sobi bosta opremljeni z zbirkami učil za pouk poljedelstva, živinoreje, sadjarstva in vinogradništva. Knjižnico smo izpopolnili z novimi strokovnimi knjigami, brošurami in revijami. Opremlili smo kemični laboratorij s potrebnimi aparati in z zbirkami kemikalij. Odprta je tudi ozorna tehnična delavnica. V tej delavnici bodo gojenci pletli koše, delali zaboje, popravljali kmečko orodje, spoznavali bodo elektromotorje, traktorje in druge stroje. Usposobili se bodo vsestransko, tako da bodo lahko v kmetijskih zadrukah vodili strojne oddelke ter razvijali druge dejavnosti.« je povedal zbranim absolventom direktor šole, ing. Milan Bračička, ko je govoril na proslavi o bodočih nalogah šole.

USPELA SOLSKA RAZSTAVA

Za to pomembno obletnico je vodstvo Kmetijske šole na Grmu pripravilo veliko šolsko razstavo, ki so si jo grmški gostje z zanimanjem ogledovali. V številnih sobah in sobanah je bilo pravzaprav razstajeno vse, kar nudi tako ogromno posestvo, kot je Grm — ozi učni pripomočki in kmetijski stroji. Posebno s sadjem so se postavili, saj tako lepih jabolk in tako odličnih sort zlepa ne najdeš na Dolenjskem.

Zivinoreje je zanimala predvsem živina v modernu urejenih grmških hlevih. Vsi prostori, hlevi in gospodarska poslopja so bili odprti obiskovalcem, in vsaki si je lahko ogledal tisto, kar ga je pač najbolj zanimalo.

Seneda je nekdanje gojence zanimala predvsem učilnica, spalnica in drugi prostori, v katerih prebivajo ter se uče današnji gojenci šole. Pri tem ogledu ni manjkalo veselih in šaljivih komentarjev, saj je marsikdo presenečeno ozkrlil, ko je videl tako lepo urejene sobe: »Mojdunaj, kar se enkrat bi se opisal o solot!«

NOVO MESTO JE DOBILLO SODOBNO UREJENO MLEKARNO

V zvezi s proslavo 70-letnice obstoja Kmetijske šole na Grmu je bila svečano odprta tudi nova, sodobno urejena mlekarina. Količkom pomeni mlekarina za Dolenjsko, vedo tisti, ki so si že dolgo želeli imeti nekaj takšnega na svojih tleh. Z novo zgrajeno mlekarino se bo vsekakor dignilo mlekarstvo na Dolenjskem in bo lahko postalo eno izmed pomembnih virov gospodarskih dohodkov za ta del Slovenije.

Doslej je mlekarina že nekaj mesecev poizkusno obratovala in dosegla kar lepe uspehe. Dnevno lahko pastirizirajo ali predelajo v mlečne izdelke okoli 10.000 l mleka. Kako se odvijajo delo v takšni mlekarini, so si lahko obiskovalci ogledali to pot kar na mestu. Spremljali so pot mleka od takrat, ko ga pripeljejo in vlijejo v veliko kad, pa vse do te-

Obiskovalci so se najraje ustavljali na tistem delu razstave, kjer so bili kmetijski stroji

daj, ko ga stroji spremene v sir. Posebno pa so se ustavljali v kemičnem laboratoriju ter opazovali, kako laborantka ugotavlja odstotek mleka in čistočo. V mnogih primerih so našli v mleku nesnago.

»To je pa čudno, saj krava ne žre smeti!« so se čudili kmetovalci.

»Krava jih ne žre, pač pa gošpodinja premalo unije vimen, ali pa je celo golida, v katero molze, umazana ter zaprašena. S temle aparatom pa lahko vse to ugotovimo ter opozorimo takšnega nemarneža, naj poskrbi za večji red in higieno v svojem hlevu!«

Da bi bilo presenečenje še bolj popolno, je vodstvo mlekarne pripravilo odlično malico za vsakega obiskovalca. Na kruhu, namazanem z maslom, je bila dobriša za gozda domačega sira, vsak je dobil čašo mleka, kozarček konjaka in zavitek stločene smetane — vse to so izdelki nove mlekarne.

Lenart Baloh

PRIZADEVANJE za napredek poljedelstva

velika naloga, ki čaka aktive mladih zadružnikov

Dobro seme je razen ustrezne zemlje, gnojenja in podnebja edna najvažnejših čimbnilov za napredek kmetijske proizvodnje. V sedanjih prizadevanjih za napredek kmetijstva zavzema ali bi vsaj morala zavzeti semenska služba važno mesto, kajti dobro seme lahko poveča pridelok najmanj za eno četrtino.

Poljedelski odbor OZZ v Novi Gorici posveča skrbnemu pridelovanju semenskega krompirja in pšenice že nekaj let precejšnjo pozornost. Poljedelski odbor v Novi Gorici in organi Kmetijske službe v Tolminu sklepajo pogodbe s kmetovalci, ki so voljni pridelovati semena po navodilih in pod nadzorstvom kmetijskih strokovnjakov. Zaradi stimulativne cene in drugih ugodnosti se krog pridelovalcev posebno v zadnjih dveh letih naglo širi. Vsem ko so pogodbeniki lani na površini 25 ha pridelali blizu 20 vagonov semenskega krompirja, so letos posadili že 34 ha zemljišč in pridelali nad 260.000 kg semenskega krompirja.

Najbolj občutne so težave zaradi pomanjkanja ustreznih skladišč. Stanje se bo zboljšalo, ko bodo v Mostu na Soči dogradili skladišče z zmogljivostjo do 50 vagonov krompirja oziroma drugih pridelkov. Podobno skladišče nameravajo zgraditi tudi v Idriji.

Sodiijo, da bodo prihodnje leto posadili semenski krompir že na okoli 60 hektarjih površine. Pridelok bi se tedaj povečal na okrog 50 vagonov krompirja. To pa bo še vedno premalo, ker v goriškem okraju zaradi hitre degeneracije krompirja v Vipavski

podnebja dobro uspevajo. Na Mirenskem polju so nekateri kmetovalci pridelali že do 50 metrskih stotov pšenice na hektar površine! Zato si kmetijski strokovnjaki od omenjenih poskusov z novimi sortami pšenice mnogobojno obetajo.

Ne samo v goriškem okraju, temveč v vsej Sloveniji po ugotovitvah republiške komisije za potajevanje semen pridelovanje semenskega blaga lepo napreduje. V primerjavi s prejšnjimi leti so pridelovalci dosegli posebno lepe uspehe v pridelovanju semenskih žit, krompirja, krmnih rastlin in zelenjadnih semen. Letos je bilo v devetih okrajih naše republike, med katerimi prednjačijo Ljubljana, Murska Sobota, Ptuj in Celje, priznanih 13.393 q semen ozimnih žit in 6596 q semen jarih žit. V prvi, oziroma v A razred, so priznali 19,5%, v B razred 59,6% in v C razred 20,9% semenskih žit. Od skupne količine odpade na originalno seme 11%. Kljub uspehom v pridelovanju semenskih žit, pa so še pomanjkljivosti. Nekatera večja socialistična posestva se še niso priključila pridelovalcem, vendar računajo, da se bo položaj izboljšal in da bodo prihodnje leto dala socialistična gospodarstva 60 do 70% semenskih žit. Pomanjkljivosti so bile tudi v delu okrajnih komisij za potrjevanje posevkov. V nekaterih okrajih so komisije prepozno začele z delom in so zlasti pri C razredu često pogledale »skozil prste«. Ponekod so imele komisije preobsežno področje in so često pogrešale tudi sodelovanje zadrug.

Močno so se povečale tudi količine pridelane semenskega krompirja. Letos je v Sloveniji priznanih za odkup 57.599 q ali okrog 576 vagonov semenskega krompirja. Pri ocenjevanju krompirja pa so komisije dokaj dosledno postopale. V pridelovanju semenskega krompirja je na prvem mestu okraj Ljubljana, kjer so letos pridelali okrog 190 vagonov semenskega krompirja in tudi Kranj — 130 vagonov — ne zaostaja mnogo. Z drugimi besedami, ta dva okraja sta dala letos 72% vseh količin priznane semenskega krompirja v Sloveniji. Precejšen napredek je v pridelovanju semenskega krompirja dosegel goriški okraj, na zadnjem mestu pa je okraj Koper. Tudi semen krmnih rastlin smo letos pridelali za vagon več kot lani, zlasti razne trave »svajajo« nova področja. Seme zelenjadnih rastlin je letos bolj kakovostno in tudi količine so večje, vendar še vedno premajhne, da bi z njimi krili potrebe.

Nekatere neselekcionirane sorte pšenice italijanskega izvora v goriškem okraju pridelujejo že petnajst let in zaradi podobnega

NAJSTAREJŠI ABSOLVENT KMETIJSKE ŠOLE IGNAC KRŽAN JE DOBIL MED POVABLJENIMI GOSTI NA TRIBUNI ČASTNO MESTO

dolenjske, vipavske, goriške in štajerske vinograde in je grozila uničiti vinsko trto. Ignac Kržan pa se je v šoli naučil tudi negovati ter vzgajati sadno dreve — naučil se je umno gospodariti. Polnih 56 let je s pridom uporabljal pridobljeno znanje na veleposestov Klevcež in med tem štirikrat menjal gospodarje, ki so se razorstili na tem posestvu.

odelo v praznično obleko. Novomeške ulice so se napolnile s stariimi znanci in prijatelji — bivšimi absolventi šole, ki so prišli iz oseh krajev Slovenije, da se še enkrat pogovore med sabo in z nekdanjimi učitelji o kmetijskih problemih, da obude spomine na tiste lepe dni, ko so brezskrbno črpali učnost iz šolskih knjig. Bili so ganljivi prizori, ko sta se po dolgih letih spet našla sosolca, zdaj že očanca, ter se kar sredi ulice poljubovala.

Veliko so si imeli povedati, saj so v teh dolgih letih doživeli mnoge spremembe, ki so dostikrat preusmerile tok njihovega življenja. Bili so med prvimi, ki so spoznali pomen zadrugištva in ustanovljali ter se vključevali v zadruge. Bilo je dostikrat težko. Toda s svojim znanjem, ki so ga pridobili v šoli, so znali dokazati, da so prav v zadrugi dani najlepší pogoji za izboljšanje in napredek kmetijstva.

Koristne zanimivosti

70 KUBIKOV DRV OD ENEGA HRASTA

Velika Morava je v zadnjih letih večkrat spremenila svoj tok v srednjem Pomoravju in pri tem odnesla veliko zemlje. Voda je spodjedla tudi zemljo okrog korenin nekega velikanskega hrasta, kakršnih je malo v naši državi. Hrast se je podri in začel so ga že lansko leto sekati. Toda debel je tako velik, da ga še sedaj sekajo. Od vrha drevesa do sredine so odsekali 24 letos pa še 30 metrov in dobili do sedaj 30 kub. metrov drva. Najdebelejši del debela je še v vodi in ga postopoma razsekavajo ter računajo, da bodo dobili še najmanj 20 kub. metrov drva. Hrast bo na ta način povrnil škodo, ki jo je povzročila Velika Morava zaradi odnašanja zemlje z njive dveh bratov pri izlivu reke Belice v Moravo.

KONGRES SINDIKATA KMETIJSKIH DELAVCEV BO V OSIJEKU

Okrajni odbor sindikatov v Osijeku je že začel s pripravami za kongres sindikata kmetijskih delavcev in uslužbencev Jugoslavije, ki bo 12. in 13. novembra v Osijeku. Razen organizacijskih problemov sindikalne organizacije, bodo na kongresu razpravljali o perečih problemih kmetijske proizvodnje, zlasti o metodi nove organizacije dela.

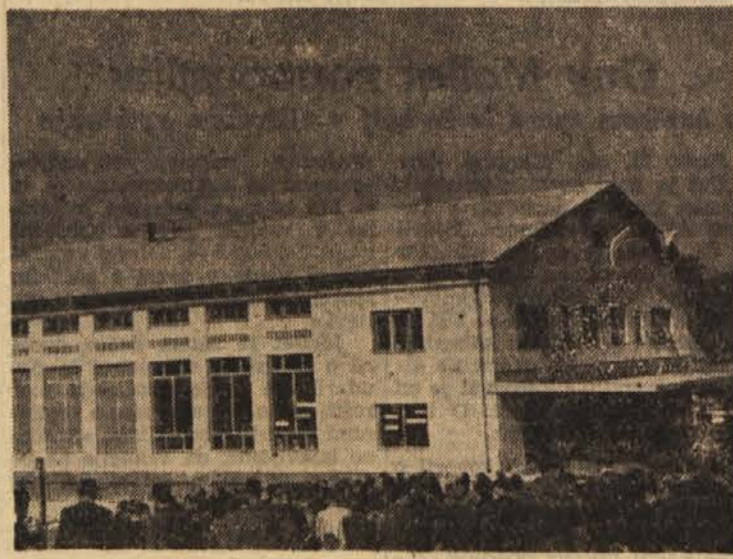
NJIVE BODO GNOJILI IZ LETALA

Agronomi in strokovnjaki za gospodarsko aviacijo JAT v Batajnici pri Beogradu proučujejo možnosti gnojenja njiv iz letal. Po mnenju strokovnjakov ima ta način gnojenja z umetnimi organizacijami prednosti, predvsem zaradi brzine, s katero je mogoče s pomočjo letala zaprati z gnojili velike kompleksne obdelovalne površine. Avion lahko v eni uri potrosi 6 ton gnojila na površini 40 ha. S traktorjem bi to delo opravljali več kot dva in pol dni. Razen tega je gnojilo, ki ga razstre avion, zelo enakomerno razdeljeno po njivi, letalo lahko trosi gnojilo zgodaj spomladi, ko sneg še kopni.

V upravi gospodarske aviacije računajo, da se bodo za ta način gnojenja zanimala predvsem velika socialistična kmetijska posestva. Potemtakem bomo ob pomoči letal uničevali z zapraševanjem razne rastlinske škodljivce, trošili umetni gnoj, medtem ko možnosti za setev iz letal se proučujejo.

PETITIVNI TRAKTOR IZ TOVARNE MOTORJEV V RAKOVICI

Kolektiv industrije motorjev v Rakovici slavi te dni pomembno jubilej. Tovarna bo namreč izdelala že petdeset traktor »Zadrugar«, znani izdelek domače industrije traktorjev.

Poslopje novozgrajene mlekarne ob svečani otvoritvi

Kmečki mladini sistematično pošolsko izobraževanje

Uvajanje sodobne mehanizacije v zadrugah, vrsta znanstvenih dognanj v kmetijstvu itd. zahteva tudi ustrezno izobrazbo kmečke mladine. Na posvetovanju predsednikov občinskih svetov za šolstvo so predstavniki okrajnega komiteja ljudske mladine Slovenije in Okrajne zadrugne zveze v Kranju sklenili, da se ustanovi v okraju 16 kmetijske gospodarskih šol, ki bodo posredovale kmečki mladini strokovno in politično znanje. V vseh predvidenih krajih, kjer na bi ustanovili šole, je na razpolago kader za splošne in strokovne predmete, finančne stroške pa bodo krili občinski ljudski odbori, zadruge, če pa ne bo drugega izhoda, tudi Okrajni svet za šolstvo.

Sklenili so tudi predlagati zborom volivcev v okrajih, kjer

bodo kmetijsko gospodarske šole, naj sprejmejo odlok o obveznem obiskovanju pouka. Pri zagotovitvi udeležbe kmečke mladine v šolah bodo pomagale tudi osnovne organizacije ljudske mladine in aktivni mladih zadružnikov. Šola predvideva razen izpopolnjenega teoretičnega programa v spomladanskih mesecih več praktičnih vaj v okviru zadrug in aktivov mladih zadružnikov. V oddaljenih vaseh bodo tečaji s stranjenim poukom na najbližji kmetijsko gospodarski šoli. Letošnje izkušnje bodo nedvomno prispevale k izdelavi enotnega sistema vzgoje kmečke mladine, treba pa bo tudi z zakonom urediti vprašanje kmečkega poklica in doseči, da bo vsak mlad clovek, ki prevzame posestvo, dokončal neko kmetijsko šolo.

Mr.

Na Gorenjskem je prevzela skrb za napredek gozdarstva novovstanovljena poslovna zveza

Gozdovi predstavljajo važen vir narodnega dohodka in lahko bi nastala ogromna škoda, če bi skrb za napredek gozdarstva, te važne gospodarske panoge, prepuščali zgolj dobri volji posameznikov. Nesmotna sečnja, premajhna nega gozdov in brezbržnost pri pogozdovanju, bi lahko spremenili gozdne predele kaj kmalu v puste goščave brez vrednosti, hkrati pa bi to kazilo tudi podobo pokrajine.

Pri nas so bile vse doslej gozdne uprave tiste, ki so nadzorovale izpolnjevanje zakonskih predpisov o čuvanju gozdov. Razen te osnovne naloge pa so prevzemale še večino drugih operativnih poslov v zvezi z nego gozdov, urejanjem gozdnih poti, pravnim izkoriščanjem gozdnega bogastva ipd. V zadnjih letih smo lahko ugotovili, da so ljudje, lastniki gozdov v veliki večini zelo disciplinirani pri izpolnjevanju predpisov o čuvanju gozdov, kajti vedno bolj se zavedajo, da ni pametno gospodarjenje z gozdom koristno le za skupnost, marveč tudi zanje same. Marsikje, kjer predstavljajo gozdne površine osnovno gospodarsko dejavnost v kmetijstvu pa so pogrešali organizacije, ki bi jih omogočila, da bi pri umnem gospodarjenju z gozdom tudi sami sodelovali. Cestokrat to ni bilo moč storiti niti prek kmetijskih zadrug, kajti te so marsikje dosti bolj skrbale in se zanimale za na-

predek v poljedelstvu, živinoreji in drugih kmetijskih panogah, manj pa so skrbale za napredek v gozdarstvu.

Te pomanjkljivosti so občutili tudi na Gorenjskem, kjer imamo velike gozdne površine in ker je les važen vir dohodka. Nič čudnega torej, da so se kmalu zatem, ko se je rodila zamisel o snovanju raznih poslovnih zvez, KZ živo zavzele za to zamisel ter se na triglavskem gozdno-gospodarskem območju odločile, da osnujejo poslovno zvezo za gozdno in lesno gospodarstvo, prvo te vrste v Sloveniji in Jugoslaviji. To odločitev so podprle tudi okrajna in republiška zadrugna zveza in uprave za gozdarstvo, ki povsem pravilno menijo, da bo poslovna zveza lahko ogromno pripomogla k napredku gozdnega in lesnega gospodarstva, prav tako pa tudi pri nadaljnji socialistični preobrazbi vasi.

Poslovna zveza bo strogo ločila naloge pri pospeševanju gozdarstva od nalog obratov za izdelavo lesa. Pomagala bo zadrugam s strokovnjaki in nasveti, pri prometu z lesom pa ne bo ustvarjala nikakih dobičkov, temveč bo vse viške vrnila zadrugam. Poslovna zveza na Gorenjskem združuje 21 kmetijskih zadrug in njena naloga bo skrbeti za pospeševanje gozdnega in lesnega gospodarstva kot celote, da janje strokovne pomoči združenim zadrugam in obratom, ki jih

bo usposabljala zlasti za sledeče dejavnosti: za izvajanje vseh operativnih nalog v zvezi z gojitvijo, nego in varstvom gozdov in drevnecniarsko službo. Dalje za upravljanje raznih gozdnih tehničnih del kot so vzdrževanje gozdnih poti in cest in drugih gozdnih objektov in naprav. Pomagala jim bo pri izpolnjevanju gozdno ureditvenih načrtov, pravnem izkoriščanju gozdov, odkupu gozdnih sortimentov, opravljanju uslug na žagarskih obratih in pri sestavljanju letnih načrtov.

Zveza bo lahko prek svojih obratov, če to zahtevajo okoliščine in šo s tem KZ spoznamne, tudi sama prevzemala posamezna dela iz zgoraj navedenih nalog, zaradi širokega obsega in strokovnosti dela ter enotnih gospodarskih ciljev, pa bo sama prekrivala obratov skrbela za urejanje gozdov, novogradnjo gozdnih poti, cest in drugih naprav, za vegetacijske melioracije, hudo-urniške gradnje, predelavo lesa itd.

Na ustanovnem občnem zboru te prve poslovne zveze za gozdno in lesno gospodarstvo so delegati kmetijskih zadrug izrazili popolno zaupanje v uspeh nove poslovne zveze. Pričakujejo, da bo s pomočjo te zveze moč doseči precejšen napredek v gozdarstvu. Dobro poslovanje pa bo še toliko pomembnejše, ker bo služilo za zgled ostalim KZ v gozdnih področjih.

M. N.

Mladi zasavski zadružniki oživljajo zapravdano zemljo na gorah

Ves tisti zasavski planinski svet, ki se razteza od Hrastnika do Zidanega mosta in pod Kopitnikom, se polagoma spet dviga iz zanemarjenosti in propadanja. V minulih desetletjih so ga samotni hribovski kmetje večinoma zapravdali. Čez sto hektarov se je iz kmečkih rok pretočilo v roke celjskega advokata. Hribovski samorastniki pa so morali golih rok v premogovne jame ali po svetu. Na pol kraški svet, prepeln vrtače in udorov, je začelo preraščati smogovje, leskovje, robidovje in brinje.

Svet, kot nalašč za živinorejce, bi propadel od kraja, da se ni zanj pred nekaj leti zavzela kmetijska zadruga za Dola pri Hrastniku. Iz vrtače v vrtačo je začela mlada živina spet muliti sočno planinsko travo in dišeče zeli. Po nekaj letih se je izkazalo, da bi težko našli svet, ki bi bil po klimi

in vseh okolnostih bolj po godu za višinski pašnik za mlado živino, kakor je planinski svet na Górah. Po 30 do 40 kg prirastka je prinesla mlada živina jeseni v dolino, ko je na Górah prebila pašno sezono.

Letos se je okrajna zadružna zveza stvari lotila načrtno, da bi tako tudi v nekaj letih uredili najboljše planinski pašnik za mlado živino. Pašnik, ki bo v marsičem pripomogel k dobri selekciji trdne, odporne in visoko proizvodne živine. Iz vsega okraja je okrajna zadružna zveza zbrala precej mladih zadružnikov, ki so se radi in z veseljem lotili očiščevalnih del na tem prostranem planinskem svetu. Vso drugo polovico septembra so ti mladi ljudje čistili vrtačo za vrtačo in pripravljali pogoje za snažno in izdatno pašo mlade živine od prihodnje pomladi do jeseni. S pre-

davanji, razgovori in branjem pa so mladi zadružniki pomagali tudi sebi, razširjajoč tako svoje strokovno kmetijsko znanje.

Med zasavskimi naprednimi živinorejci je precejšnje zanimanje za višinsko pašo mlade živine. Vsi sodijo, da so preureditvena in očiščevalna dela na Górah zdaj lepo zastavljena ter jih bodo podprli, da bi tako čimprej do kraja uredili ta višinski pašnik. (Z)

Buče so dobra krma za živino. Bučno seme pa daje okusno jedilno olje

Prodor v jamo nad Ovčjakom

Letošnje plodno sodelovanje med Inštitutom za raziskovanje krasa v Postojni in mestnim muzejem v Idriji je bilo kronano še z enim uspehom — s prodorom v vodno jamo nad Ovčjakom. To jamo so poizkušali raziskati že pred prvo svetovno vojno, vendar niso uspeli zaradi globoke vode, ki zapira vhod že po 20 m. Naši jamarji so si jamo ogledali že lansko leto; letos pa so poizkušali s splavom prodreti preko vode, vendar niso uspeli, ker jim je nadaljnje prodiranje zaprila 40 cm široka ožina z nad 3 m globoke vode. Te dni pa so orga-

nizirali dobro opremljeno ekipo, ki je imela s seboj dva gumijasta čolna. Zelo tvegan poskus je uspel samo s skrajno drznostjo naših jamarjev, ki so premagali tudi ožino. Pričakovani slap v notranjosti jame je sicer razkovalce nekoliko razočaral, ker se je kljub močnemu šumenju vode izkazal samo za brzico, za katero pa se je pokazala preko 200 m dolga in visoka vodna jama, ki je bogato poplačala trud jamarjev. Ker je jama mlajšega izvora, nima posebnih kapniških tvorb, zato pa so apnenčaste erozijske tvorbe izredne, tako da je celo prodiranje preko njih zelo oteženo. Močan vodni tok se končuje z globokim sifonom, ki zapira nadaljnji prehod, čeprav se za njim še sliši šumenje vode. Jama odvaja vodo iz Trohove ravni pri Vojskem nad Idrijo.

Dveletno raziskovalno delo, ki se bo nadaljevalo tudi prihodnje leto z raziskovanjem mnogih jam in brezen, ki so bila letos samo ugotovljena, je že vključilo tudi idrijsko okolico med ona naša kraška področja, ki zaslužijo v speleološkem oziru vsjo pozornost. L. S.

Piranski festival

Z ozirom na to, da je tako po svoji legi kot po gradnji Piran eno tistih slovenskih mest, ki ima nedvomno največ možnosti za prirejanje festivalov, so začeli turistični delavci živahno razpravljati o organizaciji festivala, ki naj bi bil že prihodnje leto. Jasno je, da je tu vprašanje finančnih sredstev in pa sodelovanja vse Slovenije, da bi se ta načrt uresničil. FM

Podjetje »Meso« pod prisilno upravo

Naj zadnji skupni seji Sveta za gospodarstvo in Sveta za finance in prodajo OBLO Piran so soglasno sprejeli sklep, da uvedejo v podjetje »Meso« prisilno upravo. V zvezi z že znanimi dogodki, ki so bili opisani v našem listu, obrisi in posebnosti sestankov Delavskega priročila odkrivati nečisto poslovanje uprave same in nepravilen odnos direktorja tako do članov kolektiva kot do državnih inmovin.

Nova trgovina

Trgovsko podjetje »Moda«, Izola, je odprla na Zelenjavnam trgu novo poslovalnico. Podjetje je pridobilo konkurenčno in obutev. Trgovina je lično urejena ter bo gotovo poživila razmere v trgovskem omrežju.

»Imel sem svoj sistem gospodarjenja«

Ljubljana, 23. okt. - Razprava proti bivšemu direktorju »Veletekstila« iz Ljubljane Franju Lesjaku in soobtoženim pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani, ki mu predseduje Branko Potoknik, je brez dvoma zadobila širši družben pomen. Obrisi obilne trgovske morale oziroma nemorale v tem podjetju in v širokem krogu njegovih zvez postajajo vedno ostriše. Razprava dviga vedno nove in nove obdarovalce, ki so darila sprejemali iz raznih gospodarskih podjetij in ustanov, — in vsa leta nicesar ukrenili.

Dokler ne bo sodbe, se bomo skušali vzdržati nadaljnjih komentarjev in bomo navedli njen dosedanj potek. Večraj dopolnje je bil prvi zaslišani bivši predsednik uprave Franjo Lesjak, ki je bil v Ivan Grandovec. Obtožnica mu bo za predsednik uprave kolektiva odobila, da se kot predsednik uprave odobira ni zadostno odločno zavzel za omejitev direktorjeve samovolje in molče sprejeda nezakonitosti, za katere je vedel ter kot vodja fakturnega oddelka podpisoval tudi vse račune za »delila« in »pospuste«. Grandovec je v obrambo navajal, da je direktorja Lesjaka na imenovanju Ljubljane v Ljubljani pred leti, toda tudi kot predsednik uprave odobira je bil v glavnem deležen le brutalnih odgovorov kot: »Kaj koga briga, to je moja stvar!« ipd. Kar je direktorju zagrozil, da bo o nepravilnostih obvestil ljudski odbor, mu je bila običajno odgovoril, da je prijatelj z mnogimi svinjami in se skliceval na imenovanje Lesjaka na primer celo trana inspekcija tri mesece temeljito pregledovala poslovanje podjetja, toda — njenega zapisnika ni bilo, ni bilo niti ukrepov, naj se nepravilnosti uredijo in preneha s staro prakso. Skratka — pristojni organi so molčali kljub konkrtnemu gradivu.

Ta in podobne reakcije s strani pristojnih organov, ki so bili večkrat opozorjeni na nepravilnosti, a niso nicesar ukrenili, so paralizirale voljo saupravnih organov in posameznikov v kolektivu.

»Če organi vse to vedo in dopuščajo, kaj bomo mila — to je bilo silniško tako ob obtožbeno predsednika uprave Vidovica kot računovodja Vidovica in podobne od priče, od katerih je bilo zlasti pomembno pričevanje sekretarke Zveze komunistov v podjetju.

Prav v tem pa je bistvena zla posledica nezakonitega ravnanja direktorja v »Veletekstilu« ter tistih pristojnih organov, ki so šli močito mimo nepravilnosti in »Veletekstila«, kajti razprava vedno bolj kaže, da so te besede utemeljene v mnogih dejstvih. Omenimo le, da niso predstavniki raznih podjetij in ustanov nikdar našli poti do predsednika uprave odobira, kadar so prišli v podjetje, marveč so vedno vse uredili z direktorjem Lesjakom.

Grandovec je nadalje izpovedal, da se je kupčije v tujini in se v njih ni kaj vedno posvetoval z vodji svojih oddelkov in z upravnim odborom, marveč je o takih kupčijah v najlepši loži obveščal upravni odbor, ki je v njegovi prisot-

Iz razprave proti Lesjaku in soobtoženim

nosti vedno le kimal, čeprav so računovodski podatki kazali, da so nekatere izmed njegovih kupelj prinesle izgubo. V splošnem je imel Grandovec vtis, da je Lesjak razne kupčije tudi doma zaključil z izgubo zato, da bi asaniral podjetje prodajalca, kar je po njegovem, navajamo obdohedno: »delalo vtis, da bodo imeli kupci od tega osebne koristi.«

»BIL SEM POSTAVLJEN PRED IZVRŠENO DEJSTVO...«

Obtoženi računovodja Viktor Vidovica je priznal vsa očitana mu dejanja. Branil pa se je, da jih ni zagrešil, ker je bil vedno postavljen pred izvršeno dejstvo in je nepravilne račune evidencialno in razne nepravilne račune, ker se ni upal upreti samovolji direktorja Lesjaka. Večkrat je opozarjal obtožena Lesjaka na nepravilnosti. Tako tudi v primeru, ko je dvignil iz sklada za prosto razpolaganje 400.000 dinarjev, pa so ga nato po sklepu kolektiva nenamensko razdelili za nagrade kolektiva ob 5-letnici podjetja, ne da bi za to smel on obremeniti plačni sklad in odvzeti pristavek za socialno zavarovanje, kot to terjaja zakon.

Tudi Vidovec je na vprašanje javnega tožila, zakaj se ni upri knjiženju ali pa vsoto pravilno vključil na plačni sklad, s čimer bi Narodna banka sama odkrila nepravilnost, odgovoril: »Lesjak je imel povsod svoje ljudi, na okrajnem ljudskem odboru, v Narodni banki in drugod, jaz ne bi nič opravil.«

»KAKO JE Z DARILJI IN REPREZENTANCO, ODLOČA DIREKTOR.«

Po opoldanskem odmoru je prišel na vrsto tudi glavni obtožene direktor Franjo Lesjak. Njegov zagovor je izredno značilen. Priznava vse, razen nalogov za opustitev knjiženja nekaterih obdaritev, ne čuti pa se krivega v ničemer. Ko ga je sodnik poharal, kaj pravi na očitke, da je bil diktatorski, grob in samovoljen, je dobil značilen odgovor: »Vse to so pretiravanja. Jaz sem imel le svoj sistem gospodarjenja.«

Najprej je zanimal, da ga je predsednik uprave odobira opozarjal v zvezi z darili in njihovim knjiženjem. Potlej pa se je razvil takle odgovor. Obtoženi: »Reprezentančni fond sem smatral in ga še smatram za stvar direktorja.«

Sodnik: »Toda saj takega fonda niste imeli, ker ga delavski svet na svoji seji ni odobril.«

Obtoženi: »V skladu je možno vse to urediti... S bilanciranjem je bilo tako silen nered in nejasnost... in jaz sem darila vse prevač odkril.«

Glede kupelj, ki jih je sklenil v tujini in ki so prinesle podjetju izgubo, njemu pa, kot stoji v obtožnici, lepe sprovizije, se je zagovarjal, da je izbral za nakup vedno ugoden artikel in ugoden čas. Skušal je doseči zanj pri kupcu najnižjo ceno, toda dobave so

Iz zapora v zapor

Tudi Branko Zonta je velik prijatelj tujih lastnin, zlasti tujih koles. Ni še dobro zapustil kazensko poboljševalnega zavoda, to pot že tretjič, ko se je že začel ozirati, kje bi se dalo izmakniti kako nezavarovano kolo. V kratkem si je nato prisvojil štiri kolesa, posegel pa je tudi po električnem števču v »Otroškem dispanzerju« v Ljubljani.

Zonta pa je imel v Slavi Stibernikovi in njenem možu Alojzu iz Skofljice izredno dobro podporo za razpečanje ukradenih stvari. Zlasti aglina je bila Stibernikova, ki je ukradena kolesa kupovala ali pa jih s posredovanjem spravljala v roke drugim kupcem. Prav tako je posredovala tudi prodajo ukradenega električnega števča, moč je pa kupil od Zonta je eno kolo za svojo uporabo.

Sodišče je obsodilo Zonta na dve leti in osem mesecev strogega zavora. Stibernikovo na devet mesecev zavora, ostale obtožence pa na manjše zaporne kazni-pogojno za dve leti.

Ne more se ločiti od tujih koles

Franč Kuzma, 35-letni strojni ključavničar iz Prekmurja, se kar ne more ločiti od tujih lastnin. Sedaj, ko se je moral zagovarjati zaradi tatvine kolesa na škodo Železnikega transportnega podjetja v Ljubljani, je stal pred sodniki že četrtič. Vse kaže, da ga dosedanje kazni, za katere je bil obsojen zaradi ponovnih tatvin, še niso zmogle in spraviše na pot poštenosti. Ko je začel pojasnjevati zadnjo tatvino, ki jo je izvršil letos 9. septembra v večernih urah, je začel trkati na usmišljenost sodnikov, češ da je storil tatvino kolesa pravzaprav iz potrebe. Pripovedoval je, da je bil 8. julija letos izpuščen iz kazensko-poboljševalnega doma v Skofji Loki in ostal od tega časa dalje brez zaposlitve. V domačem kraju se je sicer

Razposajenost se je zaključila s sodbo

Letos 15. julija so priredili v Zalem logu pri Železnikih domačo veselico. Te veselice se je udeležil tudi 25-letni gozdni delavec S. B. iz Davče. Proti polnoči je bil že precej razigran. V bližini plesišča je tedaj stala tudi njegova nekdanja znanca s svojim možem. Ko ga je nek izživač kakor se je zagovarjal na sodišču, v tem sunil mimogrede v hrbet, mu je to zadostovalo, da je pograbil pri mizi stol in ga dvignil ter ga hotel zalucati. Njegova zaročenka ga je ta hip prišla za roko, v kateri je stol držal, toda bilo je že prepozno. Stol je že odletel in po zraku prifrčal na glavo njegove nekdanje znanke.

Razposajenemu S. B. je bilo dejanja žal. Poškodovan je kar na sodišču odrinil 10.000 din za bolečine. Poškodovanke je zahtevala, da mora biti S. B. še kaznovan. Sodišče ga je zaradi tega obsodilo na 15 dni zavora, pogojno za eno leto, plačati pa mora tudi vse stroške kazenskega postopka. —K.

Razposajenost se je zaključila s sodbo

Letos 15. julija so priredili v Zalem logu pri Železnikih domačo veselico. Te veselice se je udeležil tudi 25-letni gozdni delavec S. B. iz Davče. Proti polnoči je bil že precej razigran. V bližini plesišča je tedaj stala tudi njegova nekdanja znanca s svojim možem. Ko ga je nek izživač kakor se je zagovarjal na sodišču, v tem sunil mimogrede v hrbet, mu je to zadostovalo, da je pograbil pri mizi stol in ga dvignil ter ga hotel zalucati. Njegova zaročenka ga je ta hip prišla za roko, v kateri je stol držal, toda bilo je že prepozno. Stol je že odletel in po zraku prifrčal na glavo njegove nekdanje znanke.

Razposajenost se je zaključila s sodbo

Letos 15. julija so priredili v Zalem logu pri Železnikih domačo veselico. Te veselice se je udeležil tudi 25-letni gozdni delavec S. B. iz Davče. Proti polnoči je bil že precej razigran. V bližini plesišča je tedaj stala tudi njegova nekdanja znanca s svojim možem. Ko ga je nek izživač kakor se je zagovarjal na sodišču, v tem sunil mimogrede v hrbet, mu je to zadostovalo, da je pograbil pri mizi stol in ga dvignil ter ga hotel zalucati. Njegova zaročenka ga je ta hip prišla za roko, v kateri je stol držal, toda bilo je že prepozno. Stol je že odletel in po zraku prifrčal na glavo njegove nekdanje znanke.

Dom Ljudske tehnike v Zrečah

Društvo Ljudske tehnike v Tovarni kovanega orodja v Zrečah se uveljavlja v tovarni in izven nje. To društvo je tudi prvo izmed društev Ljudske tehnike v celjskem okraju, ki je pred dnevi odprlo svoj dom. V njem imajo prostore za tečaje in garažo za motorna vozila. Op ovornosti Doma LT so v počastitev 10-letnice Ljudske tehnike priredili tudi razstavo LT in spretnostne vožnje motoristov, skupno s člani protiletalske zaštite pa so izvedli protiletalske vaje. V okviru tega društva dela v osnovni šoli v Zrečah tudi aktiven klub mladih tehnikov.

Prometne nezgode

Dne 21. oktobra ob 9. uri je prišlo do nesreče pri železniškem prelazu pri Brezovici. Tedaj je v Postojne v Ljubljano peljal lokomotivo strojevodja Jože Kuhar. Železniški prelaz je bil odprt in je prav tedaj vodil v reko njega 12-letni Tomáš živino. Ko je ta opazil lokomotivo, je hotel živino zadržati, pri tem pa mu je eno izmed goved skodelo pod lokomotivo, ki jo je zgrabila in popolnoma razmesarila. Do nesreče je prišlo, ker železničar ni uspel pravočasno zapreti zapornice. —K.

Prometne nezgode

Dne 21. oktobra ob 9. uri je prišlo do nesreče pri železniškem prelazu pri Brezovici. Tedaj je v Postojne v Ljubljano peljal lokomotivo strojevodja Jože Kuhar. Železniški prelaz je bil odprt in je prav tedaj vodil v reko njega 12-letni Tomáš živino. Ko je ta opazil lokomotivo, je hotel živino zadržati, pri tem pa mu je eno izmed goved skodelo pod lokomotivo, ki jo je zgrabila in popolnoma razmesarila. Do nesreče je prišlo, ker železničar ni uspel pravočasno zapreti zapornice. —K.

Prometne nezgode

Dne 21. oktobra ob 9. uri je prišlo do nesreče pri železniškem prelazu pri Brezovici. Tedaj je v Postojne v Ljubljano peljal lokomotivo strojevodja Jože Kuhar. Železniški prelaz je bil odprt in je prav tedaj vodil v reko njega 12-letni Tomáš živino. Ko je ta opazil lokomotivo, je hotel živino zadržati, pri tem pa mu je eno izmed goved skodelo pod lokomotivo, ki jo je zgrabila in popolnoma razmesarila. Do nesreče je prišlo, ker železničar ni uspel pravočasno zapreti zapornice. —K.

Prometne nezgode

Dne 21. oktobra ob 9. uri je prišlo do nesreče pri železniškem prelazu pri Brezovici. Tedaj je v Postojne v Ljubljano peljal lokomotivo strojevodja Jože Kuhar. Železniški prelaz je bil odprt in je prav tedaj vodil v reko njega 12-letni Tomáš živino. Ko je ta opazil lokomotivo, je hotel živino zadržati, pri tem pa mu je eno izmed goved skodelo pod lokomotivo, ki jo je zgrabila in popolnoma razmesarila. Do nesreče je prišlo, ker železničar ni uspel pravočasno zapreti zapornice. —K.

Prometne nezgode

Dne 21. oktobra ob 9. uri je prišlo do nesreče pri železniškem prelazu pri Brezovici. Tedaj je v Postojne v Ljubljano peljal lokomotivo strojevodja Jože Kuhar. Železniški prelaz je bil odprt in je prav tedaj vodil v reko njega 12-letni Tomáš živino. Ko je ta opazil lokomotivo, je hotel živino zadržati, pri tem pa mu je eno izmed goved skodelo pod lokomotivo, ki jo je zgrabila in popolnoma razmesarila. Do nesreče je prišlo, ker železničar ni uspel pravočasno zapreti zapornice. —K.

V petek popoldne komemoracije na Rogu

V najlepših barvah odlagajo te dni bukovki godzovi na Rogu letno obleko. Na preurejena partizanska grobišča v Starem logu in Zgornjem Hrastniku padajo stranih roških host ostal večten je sredi temnih smrek v Jelenolu skrivnosten mir, ki te vsega prevzame. Nizka kamnita ograja okoli grobov, nagrobni kamni in spomeniki nemo povedo, da je v zadnjih tednih skrbna roka uredila to in ono, da bo zadnji dom partizanov sredi prostarih roških host ostale večten

spomenik naše borbe in trpljenja za svobodo. V petek ob 12. uri bodo na vseh teh grobiščih žalne slovesnosti. Godbe LM iz Ljubljane, novomeške garnizije in novomeške godbenega društva bodo razen pevcev iz Straže, Bršljina in Novega mesta zaigrale žilostinke in zvoki partizanske pesmi bodo odjeknili iz gozdov pod svobodno nebo. Člani Zveze borcev, svojci in prijatelji

bodo tovarišem, ki spe na Rogu, znova povedali, da niso pozabjeni. Sem bo hodila posled naša mladina in razen ostalih spomenikov NOB v roški partizanski trdnjavi ji bodo tudi novo urejena grobišča padlih borcev pripovedovala, da ne umre, kdor je živel za narod in ljubil svobodo čez vse na svetu.

K slovesnostim na Rogu bodo v petek vozili avtobusi iz Dolenskih Toplic in s postaje v Straži, iz novomeškega Glavnega trga pa bo odhod s prevoznimi sredstvi ob pol 10. uri popoldne. V Jelenolu, na Zgornjem Hrastniku in v Starem logu se bodo svečanosti začele ob 12. uri. Od krajev, kjer bodo obstali avtobusi, bodo vodili skupine in grobiščem vodiči. Udeleženci komemoracij si bodo lahko ogledali tudi bližnje partizanske bolnišnice. Okrajni odbor Zveze borcev v Novem mestu vabi na žalne svečanosti na Rogu predvsem svojce tu pokopanih tovarišev.

Počastitev krajevnega praznika na Vinici

Tretjič so minulo soboto in nedeljo proslavljali na Vinici v Beli krajini krajevni praznik. Po vseh okoliških grčih so zagoreli v soboto zvečer kresovi, v Vinici pa je bila slavna akademija. Med ostalimi je na njej govoril prvoborec Janez Vitkovič, dijaki iz Črnomlja in Vinice pa so poskrbeli za zanimiv spored. V nedeljo jutraj je bila v okrašenih Vinici seja občinskega ljudskega odbora Črnomelj, na kateri je najprej govoril predsednik OBLO Janez Zuntič o vinškem prazniku, nakar so odborniki razpravljali o številnih gospodarskih vprašanjih črnomeljske občine. Med ostalim so potrdili vse sklepe, ki sta jih za ureditev razmer in proizvodnje v tovarni Beisad sprejela OLO Novo mesto in »Slovenija vino«. Potrdili so predlog, da se v Črnomlju ustanovi novo pletilsko podjetje, ki bo dobilo kredit za dograditev stanovanj pri vinški osnovni šoli. Pravtako so odobrili kredit za dograditev črnomeljskega stanovanjskega bloka. (M)

Nehote je ustrelil brata

Po kuhinjanju so se v preteklem tednu fantje v Zagorici na Dolenskem tedi metal, pri čemer je nekdo izgubil nabito pištolo, ki je sploh ne bi smel nositi. Našel jo je 19-letni Milan Sever in jo naslednje jutro razkazoval svojemu bratu Jožetu. Pri tem je pritisnil na petelina in držal orodje tako nesrečno, da je strel zadrl Jožeta v prsi in ga na mestu ubil.

Eksplozija mu je raznesla glavo

19. oktobra zgodaj jutraj je odjeknil na cesti proti semiški postaji pok. Kakor se je pozneje izkazalo, je 28-letni Anton Štefančič, ki je rad pil, naredil samomor. Z vrvice je povzročil eksplozijo zažigalne kapice, ki jo je držal v ustih. Seveda je bil takoj mrtev.

Več pozornosti pri prečkanju ceste

Ne samo otroci, ampak tudi odrasli so vse premalo previdni, kadar prečkajo ceste, pa naj bo to v mestu, kjer je večji promet, ali na podeželju, kjer je prometa manj. Prav ta ne previdnost je bila že pri mnogih nezgodah glavni vzrok. Nezdor, pri katerih so bili pešci krivi ali samo soudeleženci, je bilo v prvih devetih mesecih letos 287, pri katerih je bilo 25 mrtvih in 261 telesno poškodovanih pešcev. Te dni je vozil z motornim kolesom po republiški cesti iz Kopa proti Izoli amater Duško Božič. Ko je pripeljal do Zusterske, je iznenada prišel na vozniški pešec Ivan Smajla in se nameril čez ceste, ne da bi se prej prečital, če je prečkanje varno. Motorist ni mogel ustaviti vozila, zato je prišlo do ne ljube nezgode. Ob tej priliki sta došla pešec in motorist hude poškodbe, potnik Angelini Mario pa, ki se je vozil na motornem kolesu, lažje telesne poškodbe. Tudi na motornem kolesu je bilo za okrog 10.000 dinarjev škoda.

Juteks v Zalcu gradi nov obrat

Zastareli, neustrezni prostori tekstilne tovarne »Juteks« v Zalcu so dosegli obvarni večji razmah posameznih obratov. Zategadelj so se tu odločili za postopno obnovo podjetja. Doslej so že z lastnimi sredstvi zgradili skladišče za izdelke ter bo v bodoče poslovanje v tem pogledu zelo olajšano. S sredstvi investicijskega posojila sedaj gradijo novo poslopje za navijalnico, ki bo merila 1800 kvadratnih metrov površine. Slednji objekt bo dovršen prihodnje leto. Hkrati bodo v tej tovarni uredili ustrezna skladišča za surovine. F.

Cena mleka naj bi ostala neizpremenjena

Pred nedavnim je v celjski javnosti zelo neugodno odjeknila vest o nameravanem zvišanju cene mleka v maloprodaji. Zadrudno podjetje »Mleko« je imelo v načrtu podražitev mleka od 32 na 36 din pri litru. Takega ukrepa v mestu nihče ne bi mogel z razumevanjem sprejeti, saj trgovci v teh mesecih mnoge družine bremenijo razmeroma visoki izdatki za oziromno, kurjavo in drugo. S takim ukrepom podjetje »Mleko« nitičesar ne bi pridobilo, nasprotno, celo škodo bi imelo od tega. Konzum mleka bi občutno padel, ker bi začeli potrošniki oskrbovati individualni proizvajalci iz okolice. Pri skletu bi torej bili prisiljeni ostanek zbrane količine mleka predelati v nerentabilno skuto. Drugih ugodnejših možnosti spričo tehničnih razmer v podjetju ni.

Dom Ljudske tehnike v Zrečah

Društvo Ljudske tehnike v Tovarni kovanega orodja v Zrečah se uveljavlja v tovarni in izven nje. To društvo je tudi prvo izmed društev Ljudske tehnike v celjskem okraju, ki je pred dnevi odprlo svoj dom. V njem imajo prostore za tečaje in garažo za motorna vozila. Op ovornosti Doma LT so v počastitev 10-letnice Ljudske tehnike priredili tudi razstavo LT in spretnostne vožnje motoristov, skupno s člani protiletalske zaštite pa so izvedli protiletalske vaje. V okviru tega društva dela v osnovni šoli v Zrečah tudi aktiven klub mladih tehnikov.

Prometne nezgode

Dne 21. oktobra ob 9. uri je prišlo do nesreče pri železniškem prelazu pri Brezovici. Tedaj je v Postojne v Ljubljano peljal lokomotivo strojevodja Jože Kuhar. Železniški prelaz je bil odprt in je prav tedaj vodil v reko njega 12-letni Tomáš živino. Ko je ta opazil lokomotivo, je hotel živino zadržati, pri tem pa mu je eno izmed goved skodelo pod lokomotivo, ki jo je zgrabila in popolnoma razmesarila. Do nesreče je prišlo, ker železničar ni uspel pravočasno zapreti zapornice. —K.

Prometne nezgode

Dne 21. oktobra ob 9. uri je prišlo do nesreče pri železniškem prelazu pri Brezovici. Tedaj je v Postojne v Ljubljano peljal lokomotivo strojevodja Jože Kuhar. Železniški prelaz je bil odprt in je prav tedaj vodil v reko njega 12-letni Tomáš živino. Ko je ta opazil lokomotivo, je hotel živino zadržati, pri tem pa mu je eno izmed goved skodelo pod lokomotivo, ki jo je zgrabila in popolnoma razmesarila. Do nesreče je prišlo, ker železničar ni uspel pravočasno zapreti zapornice. —K.

Prometne nezgode

Dne 21. oktobra ob 9. uri je prišlo do nesreče pri železniškem prelazu pri Brezovici. Tedaj je v Postojne v Ljubljano peljal lokomotivo strojevodja Jože Kuhar. Železniški prelaz je bil odprt in je prav tedaj vodil v reko njega 12-letni Tomáš živino. Ko je ta opazil lokomotivo, je hotel živino zadržati, pri tem pa mu je eno izmed goved skodelo pod lokomotivo, ki jo je zgrabila in popolnoma razmesarila. Do nesreče je prišlo, ker železničar ni uspel pravočasno zapreti zapornice. —K.

DNEVNE NOVICE

Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov, Ljubljana, obvešča vse svoje člane, da bo od 11. do 13. novembra 1956 v Beogradu I. jubilejni kongres gradbenih inženirjev in tehnikov FLRJ. Vse, ki se želijo udeležiti kongresa, vabimo, da to sporočijo društvu Sekretariatu društva dajše tudi ostale informacije. Prijave se sprejemajo samo do 26. oktobra.

Menadžerija v zabavišču Tivoli je operta vsak dan od 10 dopoldne dalje. Skupinski šolski ogledi po znanih omni 30 din. Tudi ostali objekti dunajkega pratra obratujejo vsak dan v navedenem času.

Zgodovinsko društvo za Slovenijo vabi na članski sestank s temo: »Adaptacija na izboru učne snovi za zgodovino v obvezni šoli«. Sestanek bo v sredo, dne 24. oktobra ob 20 v historičnem seminarju, Univerzitetna knjižnica, Turjaška 1. — Na diskusijo vabimo tudi nezgodovinarje.

STOP! Nobeih nadomestkov več! FLEX se zopet dobi. FLEX čisti mašine in ne pušča roba okrog mize. Če hoče enostavno, pa vendarle odklopiti nego kože, uporabljaj Tint Bell ROZNO MLEKO. Vsebuje naravna hrana, ki jih potrebuje tvoj nit.

Čestitka

Danes praznuje 50-letnico Raško Teršan iz Ljubljane. Čestitajo tovariši.

OPERA

Sreda, 24. oktobra: Zaprt. Cetrtek, 25. oktobra ob 19.30: Rossini: »Sevilijski brivci«. Abonma G. Petek, 26. oktobra ob 13.30: Puccini: »Tosca«. Abonma Petek (popoldanski). Sobota, 27. oktobra ob 19.30: Svara: »Kleopatra«. Abonma F. Nedelja, 28. oktobra ob 19.30: Wolf-Ferrari: »Strje grobjanji«. Izven in za podeželje.

Zaradi boleznj in opernem ansamblu odpade za danes za abonma red F napovedana predstava »Tosca«. Opera ostane danes zaprta. Kot svojo prvo predstavlo letošnje sezone dobi red F v soboto »Kleopatra«, »Tosca« pa dobi prihodnjič.

Pojasnijo abonmentom reda Petek. V petek, 26. oktobra bo v Operi prva letošnja abonmentska predstava reda Petek. Ta predstava in vse nadaljnje petkove popoldanske abonmentske predstave v Operi bodo veljale za vse abonente reda Petek, ne glede na to, ali nosi njihova abonmentska izkaznica oznako: red Petek I ali red »Petek II« ali samo red »Petek«. Oznaka red Petek I ali red Petek II velja za dramske petkove popoldanske abonente, medtem ko so v Operi vsi petkovi abonenti v tem edinem redu z oznako red Petek (popoldanski).

PREDAVANJA

Kot gost filozofske fakultete bo predaval v zborniški dvorani Univerze Poljski slavist prof. dr. T. Lehr-Splawinski o temi »Načrt zgodovine praslavanskega jezika«. Prvo predavanje bo v soboto, 27. oktobra ob 17. uri, drugo pa v ponedeljek, 29. oktobra ob 11. uri. Vsi slavisti in prijatelji slavistike vlijudno vabljene.

Društvo visokošolskih profesorjev in znanstvenih delavcev v Ljubljani vabi svoje člane na predavanje, ki ga bo imel univerzitetni profesor dr. Jože Gorihar v četrtek, dne 25. oktobra ob 18 v Zborniški dvorani Univerze o temi: »Vtisi iz regionalnega seminarja UNESCO o vprašanju Univerze in izobraževanja odraslih«.

DEZINFICIRANJE IN DEZODORIRANJE

TOALINO MILO

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Sreda, 24. oktobra ob 20: A. Camus: »Pravični ljudje«. Abonma Sreda. Vstopnice so tudi v prodaji.

Cetrtek, 25. oktobra ob 20: Barillette-Gredy: »Pera«. Abonma Cetrtek. — Vstopnice so tudi v prodaji. Petek, 26. oktobra ob 20: I. Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Abonma Petek. Vstopnice so tudi v prodaji. (Jacinta Mira Sardečeva.)

Sobota, 27. oktobra ob 20: I. Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Izven. (Jacinta M. Sardečeva.) Nedelja, 28. oktobra ob 20: A. Camus: »Pravični ljudje«. Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Sobota, 27. oktobra ob 20: J. S. Popovič-Delak: »Jara meščanka«, komedija. Izven. Popoldanska predstava.

Nedelja, 28. oktobra ob 18: J. S. Popovič-Delak: »Jara meščanka«, komedija. Izven. Popoldanska predstava.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Marjetički trg 2

Cetrtek, 25. oktobra ob 17: F. Bevč: »Lenuh Poležuh«. Sobota, 27. oktobra ob 17: F. Bevč: »Lenuh Poležuh«. Nedelja, 28. oktobra ob 11: F. Bevč: »Lenuh Poležuh«.

Prodaja vstopnic od danes dalje od 10-12 v upravi, Resljeva cesta 28, telefon št. 32-020 in pol ure pred vsako predstavo pri gledališki prodajni.

KONCERTI

Koncertna direkcija bo danes in jutri od 10-12 sprejela še nekaj abonmentov za bel abonma (9 solističnih in komornih koncertov).

Münchenski komorni orkester, eden vodilnih evropskih ansamblor, podobno »Zagrebskim solistom«, bo koncertiral v ponedeljek, 29. oktobra, za bel abonma. Spored obsega dela Bacha, Hindemitha, Hindemitha in Britanna. Predstave vstopnice od petka, 24. oktobra dalje. Blagajna posluje nemno od 10-12.30, popoldne pa samo na dan koncerta.

V petek, 26. oktobra, prvi koncert za bel abonma. Na sporedu tri slovenske suite — Arnič: Z vlakom, Kozina: Taka, Simoniti: Koledarica — za soliste, zbor in orkester. Dirigent Rado Simoniti, solisti Zlata Gašperšičeva, Bogdana Stritarjeva, Gasper Dermota, Samo Smerkolj, Tone Petrovič, recitator Janez Rohaček.

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 24. oktobra ob 20: Shakespeare: »Henrik IV.« (II. del). Abonma B. (Falsstaf — Pavle Kovič).

Cetrtek, 25. oktobra ob 20: Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Abonma A. (Jacinta Duša Počkajeva).

Petek, 26. oktobra: Zaprt. Sobota, 27. oktobra ob 20: Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Izven in za podeželje. (Jacinta Duša Počkajeva.)

Nedelja, 28. oktobra ob 15: Cankar: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Izven in za podeželje. (Jacinta Duša Počkajeva.)

ob 20: Axelrod: »Sedem let skomins«. Izven in za podeželje.

Vsem znancem in sorodnikom sporočam, da me je po kratki bolezni za vedno zapustila moja mati

MARIJA HRIBARJEVA

rojena Goričanova

Z njo sem izgubila najzvestejšo prijateljico in tovarišico.

Pogreb bo v četrtek, 25. oktobra 1956 ob 15. uri iz Andrejeve mrliške veže na Žalah.

Ljubljana, 23. oktobra 1956.

HCI DR. ZLATA HRIBAR IN SORODNIKI

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »KOMUNA«

Ameriška barvna risanka

PLUTONOVE IN PAJINE PUSTOLOVŠČINE

Tednik: Filmske novosti št. 42. — Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje. Film je na sporedu do 31. oktobra.

KINO »VIČ«

Ameriški film

Pustolovščine Don Juana

Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Errol Flynn in Robert Douglas. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje. Film je na sporedu do 31. oktobra.

KINO »UNION«

Nem. barvni film: »Piroška«. Tednik: Filmske novosti št. 42 samo pri zadnjih dveh predstavah. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Lisolet Pulver. — Danes zadnjikrat.

KINO »SLOGA«

Jugosl. film: »Zadnji tir«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. — V glavni vlogi Jovan Miličević in Olivera Marković. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje, za matinejo v kinu »Sloga« od 9 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

Saskatchewan

Tednik. V glavni vlogi Alan Ladd, Shelly Winters in Robert Douglas. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjikrat. Jutri ameriški barvni film »Gipsi«.

KINO »SOCA«

Amer. film: »Pustolovščine Don Juana«. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

MLADINSKI KINO LM

Kotnikova 9: predvaja rški barvni film: »Sadko«. Predstava za 10. uro razprodana za V. gimnazijo, za 15. uro prosta prodaja. Vstopnina 10 din.

KINO »LITOSTROJ«

Francoski film: »Strje brez postelje«. Tednik: Filmske novosti št. 38. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. Danes zadnjikrat.

KINO »ŠIŠKA«

Svedski film

Dobri vojak Bum

V glavni vlogi Nils Peppe in Inga Lande. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. — Na sporedu samo danes in jutri.

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

Torek, 23. oktobra ob 18: A. T. Linhart: »Ta vesel dan ali Matiček se ženi«. Zaključna predstava za sindikat tovarne »Iskra«.

Cetrtek, 25. oktobra ob 18: A. T. Linhart: »Ta vesel dan ali Matiček se ženi«. Red C.

Petek, 26. oktobra ob 18: A. T. Linhart: »Ta vesel dan ali Matiček se ženi«. Zaključna predstava za gimnazijo in strokovne sole.

Ob 20: A. T. Linhart: »Veseli dan ali Matiček se ženi«. Izven. Gostovanje v Kamniku.

Z BLEDA

KINO

Ameriški barvni film: »Dvoboj v džungli«. V glavni vlogi Dana Andrews, Jeanne Crain, David Farrer in Patrick Barr. Predstavi ob 17 in 20.

IZ DOMŽAL

KINO

Francoski film: »Stopnice za služkinje«. Predstavi ob 18 in 20.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Alojz Jenko, Cesta Bratstva in enotnosti.

KINO

»RADIO«: Premiera amer. barvnega filma: »Bobni čez reko«. Predstavi ob 18 in 20. — V glavni vlogi Audie Murphy, Lisa Gaye, Walter Brennan in Mara Corday.

»PLAVZ«: Zaprt.

RADIO LJUBLJANA

SPORED ZA SREDO

Poročila ob: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00. 5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) 6.30-6.40 Reklame — 7.10 Zabavni zvočni vmes ob 7.30-7.25 Naš jedilnik — 8.00 Zaključek oddaje — 11.00 Pisana vrsta slovenskih narodnih pesmi — 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Josip Jurčič: Tihotapl (radijska priredba), ponovitev — 12.05 Opoldanski operni spored — 13.30 Kmetiški svetil Ing. Zdravko Turk: Pravočasno sekane bukovine in krojenje lesa — 12.40 Melodije v duru in molu — 13.15 Zabavna glasba — 13.30 Pesmi in pleši jugoslovanskih narodov — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: a) Bidjunga; b) Janez Bitenc: Slovenska narodna pesem (ponovitev) — 14.35 Zelišč. ste, poslušajte! — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.40 Utrinki iz literature: William March: Billove odd — 16.00 Koncert po željah — 17.10 Sestanek ob petih — 17.30 Zabavna in plesna glasba — 18.00 Kulturni pregled — 18.15 Skladbe slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor — 18.30 Zuhajepolitni feljton: Peto zasedanje evropskega odbora ZN za razvoj trgovine — 18.40 Iz svetovne zakladnice samospevov — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 19.50 Henry Purcell: Dido in Aeneas, opera v 3. dejanjih; Manuel de Falla: Kratko življenje, opera v 2. dejanjih — 22.15-23.00 Jazz-cocktail — 22.15-23.00 UKV program: Nočni koncert — 23.00 — 24.00 Oddaja za tujino, na valu 27,1 in (Prenos iz Zagreba).

DROBNI GLASI

RAZPIS. Okrajna higienska postaja Koper razpisuje mesto bakteriološke laboratorije in statistika (s srednješkolsko izobrazbo). Nastop službe po dogovoru. Pravilno kolkovane prošnje sprejemamo najkasneje do 1. decembra 1956. 4090

Advertisement for PISMENO LICITACIJO (written bids) for aviation-technical material. Includes details about the bidding process, location (Vojna pošta 8315 Zagreb), and contact information.

Oglašujte v »Ljudski pravici!«

Računovodstva gospodarskih organizacij pozor!

OBRAZCI ZA INVENTURO in zaključne račune - bilanco za leto 1956

Naše podjetje bo izdalo letos vse obrazce za inventuro industrijskih, trgovskih, obrtniških in gostinskih podjetij in delavnic, kakor tudi vse potrebne obrazce za izdelavo zaključnih računov za leto 1956.

- 1. Obrazci za inventuro:
• Popisni list za osnovna sredstva v posameznih listih — obr. št. 2/18.
• Popisni list za surovine in material v posameznih listih — obrazec 2/19.
• Popisni list gotovih izdelkov v posameznih listih — obrazec 2/20.
• Popisni list nedovršene proizvodnje v posameznih listih — obrazec 2/21.
• Bloki za popis blaga, večji format (25 x 35 cm) 100 listov v bloku — obrazec 2/59.
• Bloki za popis blaga, običajni format (20 x 29 cm) 100 listov v bloku — obrazec 2/59-b.

2. Obrazci za izdelavo zaključnih računov za leto 1956 za vse panoge gospodarske dejavnosti.

(za industrijska podjetja, za industrijska podjetja z uvožno-izvozno dejavnostjo, za obrtniška podjetja in delavnice z enotnim in skrajšanim kontnim načrtom, za trgovska podjetja in delavnice z enotnim in skrajšanim kontnim načrtom, za podjetja zunanje trgovine, za gostinska podjetja in delavnice z enotnim in skrajšanim kontnim načrtom, za prodajalnice, za pavšaliste, za kmetijske zadruge, za kmetijska posestva).

Platnice za bilanco so iz polivinila s patentnimi vijaki in predelnimi kartoni.

Platnice za bilanco so izdelane iz trde lepenke v polplatu, s patentnimi vijaki in vložljivimi kartoni.

Opomba: v enem kompletu je po en izvod vsakega predpisanega obrazca z eno platnico — po izbiri iz polivinila ali lepenke. Lahko naročite po 5, 10, 15 ali več kompletov, vendar vedno zaokroženo na 5 kompletov.

3. Navodila za izdelavo zaključnih računov za leto 1956 s komentarjem predpisov, razpis, pojasnil in izdelanimi primeri bilance za trgovino, industrijo itd.

Pri izdelavi navodil sodelujejo naši znani strokovnjaki: Mihailo Šteklj, Marko Petrovič in drugi, v redakciji ing. Božidar Race.

Naročila za obrazce za inventuro, za komplete, za zaključne račune (z oznako vrste platnic), kakor tudi za Navodila, pošljite takoj na naš naslov, najkasneje pa do 10. novembra 1956, da bi lahko zagotovili potrebne količine kvalitetnega papirja za izdelavo obrazcev.

Knjigarnam dajemo 15% rabata s franko dostavo.

• Zahtevajte najnovejšo kataloge obrazcev naših izdaj.

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

ZALOŽNIŠKO-TISKARSKO PODJETJE — BEOGRAD Prizrenska ulica 6 — poštni predal 479 3723

Advertisement for the novel 'FANT' by Hans Fallada. Includes the title 'Kaj zdaj, FANT?' and promotional text about the book's plot and availability.

Pinneberg je pobesnel. Pri drugi mizi je sedel prav tako mlad uradnik, ki je skrbel za ljudi s priimkom »O«. Pinneberg bi ga rad vprašal zaradi napisu »Moški«, pa se mu ni zdelo vredno, saj je takoj vedel, da tisti pod O ne bo prav nič drugačen od onega pod P. Čez čas se je prikazal mladi uradnik skozi ista vrata. Fant ga je ostro meril z očmi, ta pa mu ni vrnil pogleda. Sedel je, vzela Pinnebergovo člansko izkaznico, jo položil na ograjo in dejal: »Je že opravljeno.«

buttom za stojali s plašči. Že dolgo se nista več tako pogovarjala, nič več se nista tako razumela kot poprej. Ker ni Pinneberg spregovoril o kopalšču niti besede, so se njeni odnosi malce ohladili. Seveda pa je bil Heilbutt preveč vlijuden, da bi se delal užaljenega. No, tisto popoldne mu je Pinneberg iztresel svoje skrbi. Najprej je povedal pripetljaj z vodjem oddelka, pa ga je Heilbutt brž potolažil: »Daj no, tega si menda ne boš gnal k srcu!«

BERNARD SHAW

O JUGOSLAVIJI

»V Jugoslaviji me bolje poznajo kot v Angliji«
Spomini na bivanje v Splitu in Dubrovniku

Letos je poteklo natanko sto let, odkar se je rodil veliki angleški dramatik Bernard Shaw. Ob tej priložnosti bi bilo morda zanimivo, če opisemo Shawov obisk v Jugoslaviji pred 27 leti. Takrat je Bernard Shaw prebil v Dubrovniku, Boki Kotorski, na Cetinju in v Splitu do najstarejših majskih dni skupaj s svojo ženo Charlotte.

Bernard Shaw in njegova soproga sta dopotovala v Dubrovnik 16. maja 1929. leta in se naselila v hotelu »Imperial«, ki so ga seneča takoj začele oblegati skupine novinarjev in fotoreporterjev. Najprej je izjavil, da ne bo govoril z nobenim novinarjem, toda zadnje tri dni je vendarle

popustil. Med slavnim pisateljem in dopisnikom beogradske »Politike« je prišlo do razgovora, v katerem je Shaw nihal duhovite in deloma sarkastične opazke ob mnogih problemih.

»Vprašujete me, kakšen je namen mojega potovanja in kaj me najbolj zanima v vaši deželi...« se je obrnil Shaw k novinarju. »Proti in edini razlog je ta, da se hoče moja soproga odpočiti od gospodinjstva. Če vam bo kdo rekel, da sem prišel k vam zaradi politike, znanosti ali umetnosti, mu ne verjemite. Tukaj me z umetnostjo veže tisto, kar tudi doma — lepa narava. Vedel sem, da je pri vas lepo in samo to je vplivalo na mojo odločitev.«

Svoji ugotovitvi, da je Jugoslavija najcenejša dežela na svetu, je Shaw dodal tudi nekaj besedi priznanja za gostoljubnost, ki jo je doživel v Jugoslaviji:

»Ko sem nameraval plačati hotelski račun, niso hoteli vzeti denarja, toda ko sem vztrajal, so mi darovali narodno nošo, ki je nekajkrat dražja kot pa hotelski račun.«

Novinar je bil zelo presenečen, ko mu je Shaw povedal, da nima nikakega mnenja o problemih gledališke umetnosti.

»Nisem strokovnjak, ne teoretik, samo praktik in ne vem ni-

česar o gledališču. Edino kar me preseneča je to, da sem v Jugoslaviji bolj znan kot v Angliji, kjer me poznajo samo intelektualci.«

V nadaljevanju razgovora je Shaw izjavil, da ga bolj zanima kiparstvo.

»V Jugoslaviji sem videl eno samo gledališče, pa še to je bilo zaprto. Tudi če bi bilo, bog obvaruj, odprto, ne bi šel gledat predstave. Ne znam niti besede jugoslovanskega jezika, vaš jezik pa je podoben esperantu. Slišal sem, da se v Jugoslaviji naučijo otroci čitati in pisati v treh dneh.

Verjemite mi, da angleški otrok še po devetih letih šole ne zna ne čitati ne pisati in ne govoriti svojega jezika. Tukaj vas je razmeroma mnogo, ki bolje govorite angleški kot večina naših Angležev.«

Bernard Shaw in njegova soproga sta bila navdušena nad naravnimi lepotami krajev, skozi katere sta hodila v času svojega obiska v Jugoslaviji. Na Cetinju je pisatelj rekel svojim novim znancem, da je črnogorski kras za njega poseben, neresljivo problem: kako je namreč mogoče na njem živeti?

Prenosni televizijski aparati

Proizvajalci televizijskih aparatov v Ameriki so sporočili, da je izvrsten sprejem prenosnih televizijskih aparatov v Ameriki pripomogel, da je ta industrija doživela novi razcvit. Zdaj odpade 20% prodanih televizijskih aparatov na prenosne modele. Zastopniki televizijske industrije domnevajo, da se bo dvignila letna prodaja prenosnih televizijskih aparatov že v treh letih od 7 na 10 milijonov.

Kaj bo z »VALENTINOM«?

All je »Valentin«, največje podmorniško zaklonišče na svetu, ki leži severno od Bremena na obali Wesere, kakor Sneguljčica prespal dobršen del svojega obstoja? Ali ga bodo uporabili za vojaške namene? Zdi se tako. Pred kratkim so si ga ogledovali pogumni možje, ki so bili podobni plezalcem v strmih gorah, ter se razgledovali po njegovih grobih in orjaških zidovih. Upravniki zaklonišča si znova razbijajo glave, kaj bi kazalo početi z zgradbo.

Umazanosivi zidovi se dvigajo iz nežnega zelenila obalne pokrajine. Pred že zdavnaj zasipanim vhodom v največji nemški pod-

morniški brolg se pozibavajo bele jadrnice na valovih reke Weser. Nemci so med drugo svetovno vojno še nedokončano zaklonišče že proglasili za enega izmed svetovnih čudežev in so imeli vsakakor trden namen na tem prostoru zgraditi najmodernejše zavetje za svoje gusarske podmornice.

Leta 1943 so se pojavile na tem prostoru legije gradbenih delavcev in v kratkem času so zrasli iz tal orjaški zidovi. Delo je trajalo dve leti, vendar zaklonišče ni bilo dokončano, vojne je bilo prej konec. Toda »Valentin« ni bil poceni. Samo peska so zanj porabili okroglo milijon ton. Vsi stroški so baje znašali toliko, da bi iz istih sredstev mogli zgraditi popolnoma novo mesto za 15.000 ljudi.

Z »Valentinom« so imeli velike načrte. Za njegovimi varovalnimi betonskimi zidovi so hoteli v miru graditi in popravljati podmornice. V notranjosti zaklonišča so veličanske dvorane in pravcato majhno pristanišče, ki so ga hoteli

NAJVEČJE PODMORNISKO ZAKLONIŠČE, ZGRADILI SO GA NACISTI V BLIŽINI BREMENA, JE POTRATNA ZGRADBA OB MORSKI OBALI, KI PA SE V CIVILNEM ŽIVLJENJU NI OBNESLA

uporabiti tudi kot poskusni prostor za potapljanje.

Ko so prišli zavezniki, so si presenečeno ogledovali velikanske prostore. Hotelo so ga uničiti z razstreljevanjem, vendar se je pokazalo, da bi potrebovali velike količine razstreliva, ki pa bi povzročilo veliko škodo tudi severnim predmestjem Bremena. Čeprav si ob podobnih primerih v povojnem času niso dovolj pomišljali, je tu bila zadeva vendar nekoliko preveč nevarna. Betonski zidovi zaklonišča so bili zatem štiri leta bombni cilj angleških vojni letal; posledice so bile iste, kakor če bi trosili grah.

Ko torej »Valentina« nikakor ni bilo mogoče uničiti, so začeli razmišljati, kaj bi se dalo z njim početi. Toda vsa prizadevanja, da bi tega otroka vojne mornarice spremenili v koristen člen gospodarskega življenja, so se izjalovila. V zaklonišču ni bilo mogoče namestiti niti tovarniških prostorov, niti ga uporabiti za skladišča. Da bi ga podrl, ni bilo dovolj denarja, saj se je že prej pokazalo, da bi za to potrebovali velikanska sredstva. Tako so ga pustili preprosto kjer je, zapuščenega, praznega in nekoristnega.

Danes se skrivajo v zapuščenem in temačnem »Valentinu« črne kavke in druge živali. Le udarci perutnic in zopno krakanje teh črnih ptičev odmeva po somračnih dvoranah, ki naj bi bile varovale sejalice smrti in uničenja.

Na nedavnem knjižnem sejmu v Frankfurtu so v posebnem oddelku prikazali tudi velikansko škodo, ki jo povzročajo v velikih knjižnicah različne ličinke in črvi. Naša slika kaže majhen del hudo poškodovanih knjig iz svetovno znane Münchenske univerzitetne knjižnice, kjer so knjižni škodljivci samo v enem letu povzročili večmilijonsko škodo. K temu pa se knjižni črvi najraje lotevajo dragocenih starih izdaj, ki jih pogosto sploh ni mogoče več nadomestiti!

Japonska gradi atomsko ladjo

Japonska pomorska družba »Osaka Sosen Kaisha« je sklenila zgraditi potniško ladjo s pogonom na atomsko energijo, ki bi jo izročili v promet že leta 1960 ali 1961. Nova atomska ladja bo imela 20.000 bрт., njena atomska centrala pa bo imela zmogljivost 54.000 kilovatov, kar bo ladji omogočalo hitrost 25 morskih milj na uro. Ladja bo lahko sprejela 1700 potnikov in jo bodo uporabljali za prevoz izseljencev iz Japonske v Južno Ameriko.

1084 mednarodnih kongresov v letu dni!

Na svetu vsakega dne poteka jo povprečno po trije mednarodni kongresi ali konference. Leta 1954 je bilo na vsem svetu 1084 mednarodnih kongresov in konferenc, od tega kar 768 v Evropi. Največ teh mednarodnih sestankov prirejajo v Franciji. Leta 1955 je bilo tam 154 takšnih sestankov, 28% vseh mednarodnih kongresov se je ukvarjalo z znanostjo in tehniko. Na drugem mestu so medicina, vzgojni in mladinski problemi.

Promet skozi Sueški prekop se je v zadnjih letih močno povečal, 90 odstotkov porasta pa gre na rovaš številnih tankerjev, ki prevažajo »tekoče zlato« z Bližnjega Vzhoda. Ladje spuščajo skozi prekop v posebnih konvojih s presledkom enega kilometra. Kljub vsem naporom se zahodnim državam ni posrečilo, da bi kakorkoli zavrele ali onemogočile promet skozi prekop. Naša slika prikazuje živahen promet na začetku Sueškega prekopa pri Port Saidu

Atomski center na Volgi

Pred nedavnim je skupina sovjetskih in tujih novinarjev obiskala kraj Dubno na Volgi, kjer je zdaj največji atomski center na svetu. Sovjetski atomisti so pokazali novinarjem glavne naprave tega centra, ki je izredno navdušil opazovalce. Center se nahaja okoli 150 kilometrov daleč severovzhodno od Moskve.

Njegova posebnost je ogromen sinhociklotron (razbijalec atomov), ki povečuje gibanje atomskih jeder z energijo 10 milijard voltov, to se pravi, da je ta aparat za 80% močnejši od

dozdaj največjega sinhociklotrona, ki ga imajo na kalifornijski univerzi. Direktor tega centra je Profesor Vladimir Wechsler, ki je leta 1944 konstruiral prvega sovjetskega razbijalca atomov. »Srce« te naprave je ogromen magnet, ki je težak 36.000 ton in ima 80 metrov v premeru. Ta magnet povzroča, da napravijo atomska jedra 4,5 milijonov obratov v nekaj delcih sekunde in se tako razbijajo na svoje sestavne dele. »Vse, od vijaka do ogromnega magneta, so napravili doma«, je izjavil novinarjem prof. Wechsler.

Drobne ZANIMIVOSTI

JAPONSKI SAMOMORILCI

Mimo Danske je Japonska dežela z največ samomorilcev na svetu. Po statistiki, ki jo je izdalo japonsko ministvo za socialno skrbstvo, je leta 1953 na Japonskem napravilo samomor 22.135 ljudi, to se pravi za 1,4 odstotka več kot leta 1954. Med evropskimi deželami »vodit«, kot že rečeno, Danska, za njo pa so Avstrija, Zahodna Nemčija in Švica.

NOVI FRANCOŠKI VLAKI

Kot je znano, so francoske lokomotive najhitreje na svetu. Na nekaterih progah je dovoljena hitrost 149 km na uro. Z najnovejšimi lokomotivami pa nameravajo povečati hitrost na 160 km na uro. Že zdaj vozijo vlaki na progi Pariz-Nizza s hitrostjo nad 150 kilometrov na uro.

VREMENOSLOVSKE POSTAJE NA ANTARKTIKI

Admiral George Dafeque je predlagal Novi Zelandiji naj postavi okrog 60 stalnih meteoroloških postaj na Antarktiki. Admiral, ki je vodja ameriške antarktične ekspedicije, je izjavil, da bo mogoče s pomočjo teh postaj določiti vreme za šest mesecev naprej.

SEDEM EKSPEDICIJ NA HIMALAJO

Nepalska vlada je letos prejela sedem prošelj za dovoljenje ekspediciij na najvišje vrhove Himalaje v prihodnjem letu. Če bodo vsem ugodili, bodo prihodnje leto odšle na Himalajo: dve ekspediciiji iz Velike Britanije, dve iz ZDA in po ena iz Francije, Avstralijske in Japonske.

LETALONOSILKA MED STARIM ZELEMOM

Poveljstvo ameriške mornarice je sklenilo prodati letalonosilko »Interprice« kot staro železo, ker je zastarela in neuporabna za plovbo. Ta letalonosilka je stara komaj 20 let in je sodelovala med drugo svetovno vojno skoraj pri vseh pomorskih bitkah na Pacifiku. Že od leta 1948 je niso več uporabljali.

Časopis »Iznajditeljstvo v ZSSR«

V Moskvi je izšla prva številka novega mesečnika »Iznajditeljstvo v ZSSR«, ki je glasilo odbora za iznajdbe in izume pri ministrstvu centralne svetu SZ. Časopis bo predvsem populariziral sovjetske in tuje iznajdbe in odkritja, pojasnjeval izmenjavo izkušenj glede iznajditeljstva s prijateljskimi deželami.

V SINJIH GLOBINAH

VIKTOR PIŠE: GRAD DRAGO RIŠE: ROTVIK

157. Ko so Danilo, Maks in doktor Plavnik pripluli do zaliva, je bila neznan motorna jahta že pritrjena z močno jekleno vrvo k prvemu patroljnemu čolnu. »Pogonski mehanizem se ji je nekaj pokvaril,« je zavpil poveljnik patroljnega čolna. »Taka je kot hroma raca. Sama ne more nikamor. Posadki pa sem povedal, da bo morala pred sodišče zaradi skrivde pri smrti njihovega tovariša Vetrinija. Prišel je, da smo zasačili zelo čedno družbo.«

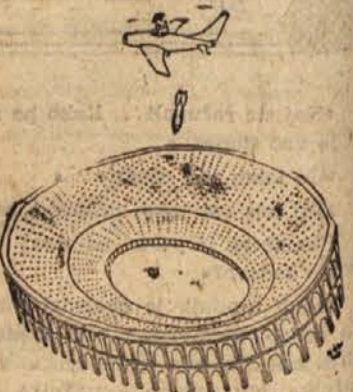
158. Pokazalo se je, da je njegova domneva dokaj utemeljena. Ko so poslali italijanskim oblastem uradno obvestilo, koga so prišli in v kakšnih okoliščinah, so dobili odgovor, da so bili že dolgo pozorni na to družbo. Nikoli pa ji niso mogli ničesar dokazati, niti je niso mogli zasačiti na delu. Zdaj imajo dovolj obtežilnega gradiva, da lahko začnejo obširno preiskavo. Drugi dan zjutraj je prišla po ujete neznanec italijanska patrolna ladja.

159. »Najlepša hvala za pomoč. Ne vem, kako bi se izteklo brez vas,« je Danilo dejal ob slovesu doktorju Plavniku. Z Maksom sta krepko stisnila roko še staremu Barbi, potem pa odhitela na letališče, od koder sta poletela proti domačemu mestu. Ko je letalo zakrožilo nad morjem, sta ugledala pod seboj vitko ladjico s snežnobelimi jadrji. Pomahala sta ji, čeprav tega od spodaj niso mogli videti. Bila je Biserka, na kateri sta doktor Plavnik in Barba plula proti severu.

ZA DOBRO LTO

Hišna preiskava

Sodobni toreodor

Zob za zob!